

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28— Cor.
Pe jumătate an 14—
Pe 3 luni . . . 7—
Pe o lună . . . 2-40

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40— franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 760.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Zrinyi Nru 11

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

Vrăjmașii votului universal

de Alex. I. Hodoș

Toți aceia cari, „din principiu“ vezi-bine, combat ideea votului universal, o prezintă ca fiind socotită de partizanii ei drept un *panaceu*, menit a vindeca toate rănilile sociale și a aduce, în toate țările și pentru toată omenimea, raiul pe pământ... Odată tema astfel pusă, ironiile sunt ușoare, și ele și curg cu îmbelșugare: — Dacă odată vom avea votul universal, va să zică o să însemneze că nu va mai fi nici o nedreptate pe pământ; nu vor mai fi oameni săraci, ci toți vor fi bogați, nici urâți, ci toți vor fi frumoși, nici proști, ci toți deștepti; nu vor mai fi postulanți necăpătuți, nici fete nemăritate: toți flămânzii vor fi sătui, și toată lumea va huzuri fără să muncească...

Toate astea, și altele multe la fel, sunt negreșit foarte amuzante, decât că ele nu reușesc întru nimic să compromită și să despopularizeze ideea votului universal, pentru simplul motiv că: niciodată, nici cel mai înfocat partizan al ei, n'a socotit-o drept acel leac pentru toate boalele sociale sau neajunsurile obștești, care să schimbe dint'o dată fața lumii, să prefacă toate relele în bunătăți și pe toți cei răi în oameni potoliți și curați sufletește.

E vorba pur și simplu de o mai întinsă și mai dreaptă participare a poporului, a obștei, la hotărârile cari în definitiv se iau asupra soartei sale; — și acest lucru are să apară, și trebuie să apară, cu desăvârșire *drept*, în orice dreaptă cugutare.

Dar dacă zicem că e vorba *pur și sim-*

plu de un asemenea lucru, aceasta n'are să însemneze câtuși de puțin o depreciere a ideei în sine, a cărei însemnătate rămâne totuși mare, covârșitoare în ce privește organizarea modernă a statelor.

Cu toate defectele ce va fi având și sistemul votului universal, ca tot ce e întocmire omenească și deci fatalmente nedesăvârșită, el răspunde totuși astăzi, mai deplin decât oricare altul, și teoriei pure a dreptății și buneii înțelegeri dintre oameni, și cerințelor populare, a căror putere elementară niciodată n'a putut fi înfruntată timp mai îndelungat, necum să poată fi vr'odată înfrântă.

Cusururile oricărei înoini în organizarea socială și politică ies la iveală însă numai cu timpul și cu practica, cu experiența. Pura presupunere a unor asemenea cusururi nu poate fi motiv de ajuns împotriva punerii în aplicare a acelor înoini.... A, dar aici vine altceva: vine „*experiența altora*“, despre care iarăși se pot spune și pretinde multe și de toate.

Acesta este, în adevăr, al doilea cal de bătaie al vrăjmașilor votului universal. După dânsii, oriunde s'ar fi aplicat această idee, ea ar fi dat greș. Cusururile ieșite la iveală, ale sistemului sau sistemelor ce s'au pus în aplicare, le exagerează, le generalizează, — la nevoie mai și inventează câte-va pe deasupra, — și în tot cazul trag concluzii strâmbe din afirmări pe jumătate numai adevărate, iar uneori neadevărate cu totul.

Iată de pildă ce se întâmplă în Franța,

unde e vorba de a se aduce modificări sistemului electoral actual... Imediat toți vrăjmașii votului universal au sărit: — Vedeți dară! după șasezeci de ani de practicare a votului universal, însăși acea națiune mare și cultă care e națiunea franceză, vine să recunoască... *falimentul* acestei idei... Și alte state să vină acuma și să reia experiența nereușită acolo?...

Dar nicidecum! Mai întâiu, că ar fi ciudat de tot, din partea unei națiuni mari și culte, cum într'adevăr este națiunea franceză, ca să fi luptat șasezeci de ani pentru o idee, să o fi pus în aplicare alți șasezeci de ani, și abia după aceasta să se fi trezit că... ideea nu era bună de nimic, și că reforma a dat „*faliment*...“ Dar, încă odată, nu este așa. Aceia cari afirmă, că plănuirea unor modificări în sistemul electoral francez, ar însemna mărturisirea falimentului votului universal, caută să inducă în eroare pe neștiutori, cu afirmări neexacte; — și astfel de afirmări nu trebuie să lăsăm să se acrediteze nici noi aici, în țara aceasta, unde așisderea luptă atâția, și de atâta vreme, pentru înfăptuirea acestei idei, în care și-au concentrat purcederea unor noi speranțe pentru viitor.

Se citează declarația noului minister francez Poincaré, cu privire la chestiunea sistemului electoral... Ce zice însă, în realitate, acea declarație? Zice, că e vorba de unele modificări, cari: să asigure o reprezentare mai just proporțională a partidelor în parlamentul țării... Dar aceasta nu însemnează o *înlăturare* a votului universal, — departe de așa ceva!

Apoi noi, în Ungaria, ce oare am dori mai mult, decât tocmai aceasta: o reprezentare mai just proporțională a partidelor în parlamentul țării? Și iată ce, în adevăr,

SHAKESPEARE

Othello

Trad. de D. Nanu

Nota. În actul I-ii scena capitală se petrece înaintea senatului venețian prezidat de doge. Brabantio senator el însuși și tatăl Desdemonei, acuză pe generalul Othello, că prin mijloace vrăjitorești ar fi sedus inima copilei sale, și cere nulitatea căsătoriei făcută în ascuns. Othello se apără, lămurind senatul, că numai farmeul poezirilor vieții lui vitejești, — fiind fată și Brabantio și Desdemona, — i-a atras înima Desdemonei. Desdemona mărturisește și ea același lucru.

Cum venețienii duceau în apele orientului război cu turcii și aveau nevoie absolută de competența militară a lui Othello, dogele stărue pe lângă Brabantio să binecuvinteze și el căsătoria. Brabantio rămâne dârz, — dar se resemnează și nici nu mai vrea să auză de fiică-sa.

În actele următoare, Iago, sublocotenentul lui Othello împins pe deoparte de o vagă și nejustificată bănuială, că soția sa Emilia l'ar fi tradat cu Othello, dar mai ales din imboldul nestăpânit al *înaintării cu orice preț*, — imboldul tuturor parvenitilor, — pe cari mijloacele cinstite nu-i pot ajuta — hotărăște înlăturarea superiorului său locotenentului Cassio, spre a-i lua locul prin orice mijloace: mai întâi calomnia, pe urmă moartea.

Picătură cu picătură, toarnă în inima lui Othello veninul îndoelii, că legături prihănite ar exista între femeia lui și Cassio. Pentru a da calomniei toate aparențele adevărului smulge dela Emilia năframa Desdemonei, și i-o arată lui Othello, insinuând, că ar fi găsit-o în odaia lui Cassio.

Năframa fiind un dar dela părinții lui Othello, darul cel dintâi pe care Othello l'a făcut Desdemonei, se înțelege jignirea profundă de care se simte cuprinsă inima soțului.

De aci înainte, dezvoltarea evenimentelor se precipită în mod fatal și pentru călău și pentru victimele sale. Între cei doi eroi Othello și Iago, — Desdemona e adro-

bită ca o victimă blândă a răutății pe de o parte, și a neprevăderii omenești pe de alta. Pentru cine a pătruns mai adânc felul de întipărire al tragediilor lui Shakespeare, vede și aici cele două izvoare perpetue ale nenorocirilor omenești din care se inspiră el, perversitatea deoparte, și neprevăderea, *neamăritatea* acțiunilor omenești de alta. Parecă sfatul acestui adânc pătrunzător al inimilor, ar fi: voi, oameni drepti sunteți înconjurați de vrăjmași.

Fiți pe atât de prevăzători și de maturi în faptele voastre pe cât de ingenioși vă sunt dușmanii; altfel veți plăti cu viața, fericirea voastră, pe care n'o puteți ține decât cu prețul celei mai mature chibzuiri, în fiecare pas al hotărârilor de căpetenie ale vieții. — „Numai până mâne dimineață mai lasă-mă să trăiesc!“ se ruga Desdemona, — în speranța că adevărul trebuia să iasă la lumină odată cu dreptatea ei! — Și o secundă după sugrumarea ei, — adevărul se desvăluiește în fața nefericitului erou, care n'a avut îndeajuns *virtutea așteptării*, fără de care nu putem culege roadele nici ale durerilor nici ale statorniciei noastre în calea dreptății și conștiinței.

(Urmează act IV scena 8-a).

Traducătorul.

Iago către Desdemona.

N'avea grije... Are toane; o afacere de stat
Îi irită, — și asupră-ți, tot necazul și-a vărsat.

Desdemona cu veselie.

Oh! de n'ar fi decât asta!

Iago.

Pe răspunderea mea; nu e

Altceva. (se aude o goarnă)

Semnalul mesei! Lumea începe să se sue.
Sus v'asteaptă 'n sală crainici din Veneția sosiți
Șterge-ți urmele de lacrimi, și fii veselă; porniți!

cu sistemul nostru electoral actual, avem mai puțin decât orice, și mai puțin decât oricare altă țară.

Uitați-vă la acest parlament-parodie: majoritatea covârșitoare de acolo, este fără nici o îndoială și fără nici o putință de contestare, minoritatea din țară. Nici măcar partidele maghiare nu sunt reprezentate, nici pe departe, proporțional cu însemnătatea și cu numărul lor... Dar ce să mai vorbim de partidele naționalităților nemaghiare!

Apoi se 'nțelege că aceia cărora le convine o astfel de stare de lucruri, vor fi vrășmașii votului universal, tocmai pentru că acesta ar însemna un prim pas spre stabilirea unor raporturi, dacă nu ideal de juste, în tot cazul mai drepte, decât nedreptatea strigătoare ce este astăzi, și sub apăsarea căreia suferim atâția.

De aceea votul universal trebuie combătut pe toate căile și în toate chipurile: cu ironia, — sau cu minciuna; — toate armele-i sunt bune celui ce se teme să nu scape din mâni o situație privilegiată...

Dar... fie și cu îndreptările ce i se vor aduce în Franța, — cu atât mai bine! — votul universal va trebui să triumfe, va triumfa, ca pretutindeni, așa și în țara noastră!

Audiența contelui Khuen-Hédervary la împăratul. Duminecă la 10 oare fără 10 minute a. m. a fost primit premierul Khuen în audiență. A raportat detaliat împăratului despre situație și la propunerile făcute împăratul i-a dat plenipotență deplină pentru orice eventualitate. La caz că partidul lui Justh va obstrua mai departe, guvernul are plenipotența de a dizolva camera.

Lucrările pentru pregătirea proiectului votului universal sunt într'un stadiu înaintat încât peste o lună vor fi cu totul gata. Audiența a durat mai mult de 2 oare.

După audiență Khuen l-a cercetat pe contele Aehrenthal cu care a conferat o jumătate de oară. L-a mai cercetat pe ministrul de război Aufferberg și pe premierul austriac Stürgh.

Negocierile de pace între partide. Contele Khuen în urma audienței va începe negocierile cu partidele opoziției. Aceste de sigur vor dura câteva săptămâni, până când se va face vreun paș decizător.

În scopul acesta va cerceta pe Francisc Kossuth și pe Justh ca să confereze cu ei despre condițiunile păcii.

Aehrenthal rămâne. După o știre din Viena contele Aehrenthal reîntorcându-se dela Semmering, a cerut verbal cu considerare la morbul ce-l are, dela Maj. Sa dispensarea dela postul său. La ce însă împăratul nu s'a învoit în speranța că contele își va recâștiga puterile după o liniște mai îndelungată.

Condițiile de pace ale partidului Justh. În conferența partidului Justh s'a decis, că punctul său de vedere îl va apăra și mai departe, dar e inclinat să lege pace, dacă guvernul îi va împlini următoarele condiții:

1. Guvernul se deobligă, că mai târziu după feriile de vară va înainta proiectul votului universal.
2. După sufragiul universal vor fi cel puțin 2,600.000 alegători.
3. Fiecare alegător are numai un vot.
4. Condițiile de a-și câștiga dreptul la vot să fie cât mai democratice, cât mai ușoare de câștigat.
5. Chestiile mai însemnate, cum e discrețiunea votării și împărțirea cercurilor, guvernul trebuie să le statorească înainte cu opoziția.

România și serbările din Bulgaria. La serbările pentru majoratul principelui moștenitor al Bulgariei, va lua parte și principele Ferdinand, reprezentând pe regele Carol al României.

Din partea Austro-Ungariei va lua parte arhiducele Iosif, iar din partea Rusiei un mare duce.

Discuțiuni asupra votului universal. Societatea iuriștilor maghiari a discutat zilele trecute într'o ședință a sa chestiunea dreptului de vot și a reformei electorale. Discuțiunea a fost susținută de un prieten al reformei electorale și de un dușman al ei și s'a continuat acum sub prezidenția deputatului profesor universitar Francisc Nagy. Dr. Joo, directorul academiei de drept din Kecskemét s'a exprimat, a se da drept de vot tuturor celor ce au împlinit 24 de ani, sunt cetățeni ungari, știu scrie și ceti ungurește, au terminat patru clase primare și au un domiciliu stabil.

Dreptul de vot să fie egal, direct, după comune și pe față. Votarea secretă încătușează conștiința și se împotrivesc firei primitive caracteristice a maghiarului.

F. Herrer vorbește despre natura votului universal. Cere clasei domnitoare să recunoască, că face politică de clasă când refuză marilor pături ale poporului dreptul de vot și aceasta nu o face în interesul țării, ci în propriul interes.

A vorbit mai pe plac ascultătorilor dr. Morier, el și-a adus aminte de națiune, idee... și atâtea toate pe cari celelalte le uitaseră și prin cari clasa conducătoare și deținătoare a tuturor drepturilor a lipsit de aceste drepturi și prin apucăturile ei va lipsi și de aci înainte întreg poporul maghiar

ca și pe toate neamurile ce locuiesc această nenorocită țară.

Dr. Kégl pledează pentru votul universal secret și după comune cerând singurul cens al scris-cetivului. Nu numai ceice au ocupat patria să fie împărțâți de drepturi, ci și acei cari o susțin.

Incidentul dela Caghary. Ziarele franceze primesc din Roma știri liniștitoare asupra aplanării iminente a conflictului franco-italian. Ambasadorul francez, Barrère, a avut ieri două întrevederi cu ministrul de externe d. San Giuliano. Ultima știre vorbește chiar și de o a treia convorbire care ar fi avut loc pe la orele 10 noaptea.

Toate aceste convorbiri ar fi avut scopul de a stabili formula definitivă a protocolului care trebuie să însoțească punerea în libertate a turcilor făcuți prizonieri. Totuș tocmai asupra acestei formule nu s'a putut ajunge la o înțelegere. „Echo de Paris“ crede a vedea în nota de ieri a „Agenției Havas“ existența unor anumite dificultăți de ordin principal. „Italia, scrie ziarul își arată vechia ei perfidie, încercând să ia înapoi cu o mână ceea ce a trebuit să dea cu cealaltă. Ar fi timpul ca Italia să renunțe la atitudinea ei de până acum“.

„Agentia Havas“ anunță, că Poincaré a primit aseară la orele 10 dela ambasada Franței din Roma, comunicarea asupra stărei negocierilor angajate între d. Barrère și guvernul italianesc pentru regularea incidentului vasului „Carthage“ și pentru asigurarea restituirii prizonierilor turci de pe „Manouba“.

Cestiunea nefiind încă definitiv rezolvată, d. Poincaré va da în curând d-lui Barrère instrucțiunile trebuincioase pentru urmarea tratativilor.

Aseară, primul-ministru Poincaré, în calitatea sa de ministru de externe, a trimis ambasadorului francez pe lângă Quirinal, Barrère, noi instrucțiuni relative la incidentul vaporului „Manouba“. Pe Franța n'o interesează cătuși de puțin rezultatul anchetei întreprinsă de Italia asupra pasagerilor turci.

Franța cere predarea necondiționată a turcilor, fără de a ținea seamă de ancheta italiană.

Se anunță, că incidentul franco-italian a fost rezolvat spre satisfacția ambelor țări.

Pentru împărțirea darurilor noastre de Anul nou. Spre a putea împărți săracilor și utorii de carte din ținuturile noastre rămase în întuneric (Bihorul, Maramurașul, Sătmarul și săcuimea) abonamentele rezultate din darul de Anul nou al „Poporului Român“ rugăm stăruitor pe preoții și învățătorii noștri din aceste ținuturi să ne dea informațiile trebuitoare. Cerem deci, sub semnăturile d-lor ori a oricărui doi intelectuali să ni-se arate nume și adrese de săteni săraci din comunele necercetate până acum de ziare românești — ale ținuturilor de mai sus.

SCENA IX.

Iago și Roderigo.
Iago cu afecțiune.

Ce mai veste Roderigo?

Roderigo nemulțumit.

Ai fost prea șiret cu mine.
Nu ești inimă deschisă, nu te porți cum se cuvine.

Iago.

Proba, proba...

Roderigo.

Nu-i lăsată dela Dumnezeu o zi
Fără să mă 'nșeli c'o nouă viclenie. — M'oi trezi
Că în loc să merg spre țință, mă abați din calea dreaptă.
Tu-mi omori orice nădejde, și m'amâi la Sfântu-asteaptă.
Nu mai vreau de-acum o clipă să mai rabd fără de rost
Ceeace de lungă vreme suferit-am ca un prost.

Iago.

Vrei s'ascuți tu Roderigo?

Roderigo.

Apoi tot ca gură-cască
Te-ascultai, dar nu ți-e fapta, cum ți-i vorba: bărbătească.

Iago.

Mă învinuești de geaba!

Roderigo.

Ba, vorbese adevărat
De venituri pentru tine, pușcă-gol, m'am desbrăcat.
Câte daruri Desdemonei ți-am trimis să-i dai, grămadă,
Și o ștariță 'n ispită ar fi fost de-ajuns să cadă.
Mi-ai răspuns că Desdemona darurile le-a primit.
Cu făgădueli, nădejde de 'ntâlniri, m'ai păcălit.
Căci în schimbul stăruinții, eu nu văd nimic.

Iago.

Vorbește,

Zi 'nainte... foarte bine...

Roderigo.

Ba mă iartă, eu orbește
Nu mai fac un pas 'nainte; dinpotrivă-i foarte rău,
Și... încep să văd de-aproape: m'ai luat drept un nătărău.

Iago.

Foarte bine!

Roderigo.

Ți-am mai spus-o, foarte rău, nu foarte bine.
Am să viu la Desdemona: trei cuvinte ți voi ține,
Imi înapoiază toate darurile? — pace-i dau.
Ii voi cere chiar ertare pentru marea-mi vină, — sau
Dacă nu, plătești tu singur, toată suma risipită!

Noui declarații ale dlui Miskolczy Ferencz prefectul de Oradea

Cele publicate de noi în chestiunea banchetului dela Oradea-mare și în special asupra declarațiilor făcute de d. prefect Miskolczy Ferencz, au avut darul să provoace pe lângă o nouă declarație lămuritoare a dlui prefect o serie de comentarii din partea presei maghiare de toate nuanțele. La toate acestea se adaugă și un incident cavaleresc între doi români intervenit în urma discuțiilor provocate asupra acestui banchet. Iată știrea dată de presa ungurească privitor la acest incident.

„La Casina din Vascău iscându-se o discuție în chestia banchetului P. S. S. episcopului Radu a urmat un schimb de cuvinte între dñii Desideriu Tempeleanu subprefect cunoscut pentru sentimentele sale românești și d. Nic. Bogdan proprietar“.

Dar lăsând de o parte acest incident asupra căruia ne-am oprit mai mult ca asupra unui semn de interes viu și cu totul laudabil cu care publicul român urmărește diferitele evenimente de ordin politic național, să ne oprim asupra declarațiilor ce le-a făcut prefectul Miskolczy, ca o lămurire complimentară a discursului său. Le vom analiza luând textul după ziarul „Budapesti Hirlap“ nr. 23 din 27 ianuarie nou și care la rândul său le ia după ziarul „Szabadság“ din Oradea-mare.

Un „redactor al ziarului „Szabadság“ din Oradea-mare a avut o convorbire cu prefectul dr. Miskolczy Ferencz în chestia păcii româno-maghiare și totodată despre atitudinea presei române referitoare la toastul prefectului Miskolczy rostit la prânzul P. S. Sale episcopului dr. Demetriu Radu dela Oradea-mare. Iată declarațiile prefectului dr. Miskolczy apărute în numărul 22 dela 27 ian. n. al ziarului unguresc „Szabadság“:

— Fiecare cetățean adevărat trebuie să recunoască și are datoria să apere unitatea, integritatea teritorială și caracterul statului ungar. Aceste datorii rezultă din faptul că ei sunt cetățeni ai statului ungar și mai rezultă și din aceea, că ele sunt pretențiunile naturale ale raportului în care trăim față de statul ungar. În senz politic fiecare cetățean e membru și supus al *națiunii unitare ma-*

ghiare. Din raportul acesta rezultă drepturi și datorii. Cea mai elementară pretențiune a oricărui stat de pe întreg globul pământesc, pe care el îl cere și îl pretinde dela oricare cetățean, e: că cetățenii de orice limbă, rasă și naționalitate ar fi ei, să nu turbure unitatea statului. Cine trăiește în Ungaria și este cetățean al acestei țări, orice limbă ar vorbi el, acela trebuie să se considere ca membru al națiunii maghiare și să și simțească și să mărturisească deschis această legătură strânsă.

Până aci declarațiile d-lui Miskolczy Ferencz ar părea acceptabile.

Numai cât să nu ne înșelăm cu apariția.

De un timp mai ales sub influența lui Tisza s'a format printre o anumită categorie de bărbați politici maghiari o școală care constă în a face declarații care la prima vedere ar părea foarte ademenitoare, care însă în fond nu cedează întru nimica pretențiilor celui mai șovinist partid.

Destul de moderate în formă până aci declarațiile d-lui Miskolczy Ferencz nu cedează întru nimic pretențiilor celui mai șovinist maghiar. După ce ne vorbește de raporturile cetățenești între cetățean și stat lăsându-ne să sperăm că e vorba de un stat care să garanteze libera dezvoltare culturală națională a fiecărei naționalități d. Miskolczy revine iarăși la calul de bătae al tuturor șoviniștilor spunându-ne, că cetățenii trebuie să fie *supuși și membri* ai națiunii unitare maghiare.

Dar să continuăm cu declarațiile d-sale:

— Afară de aceasta trebuie să se recunoască faptul, că națiunea politică maghiară o compun cetățeni de diferite rase și naționalități. În legătură cu acest adevăr istoric stă apoi și dreptul naționalităților, de ași putea cultiva, păstra și conserva limba, confesiunea, cultura, caracterul de rasă, naționalitatea și tradițiunile. Înțeleg perfect, că cetățeanul cu limba maternă română să se numească și să se țină român, ba nu pun nici un preț pe acel român, care își neagă originea și naționalitatea sa.

În tot timpul de 30 de ani a modestei mele activități oficiale și publice bucuros am

stat la dispoziția concetățenilor mei români cu simțeminte patriotice, față de ei am manifestat simțeminte frățești, dacă am putut, le-am deschis calea și terenul de a se putea valida, *nicicând n'am prețerat pe cineva pentru faptul*, că este de naționalitate română, *nicicând nu i'am vătămat simțământul lui de rasă*. De altfel onorata redacție a „Românului“ se poate informa despre aceasta în cercurile românești“.

Aici apare în chip clar sistemul declarațiilor aduse la perfecțiune de către Tisza. D. Miskolczy Ferencz recunoaște dreptul naționalităților de a-și păstra limba, naționalitatea, tradițiunile, dar nu pomenește nimic de lupta statului, care e susținut și din sudoarea acestor români și apărut și de voinicia feciorilor lui de a-i desființa naționalicește.

D. Miskolczy crede că în actualele împrejurări acest drept al naționalităților este prea mult respectat?

Fiindcă d. Miskolczy se rapoartă la obligațiile reciproce dintre stat și cetățeni și recunoaște că acest stat este format din mai multe naționalități, îi vom aminti de datoria elementară ce o are un stat susținut și de munca naționalităților, nu numai de a tolera dezvoltarea culturală a lor dar a o ajuta asigurându-o prin sprijinul său dat *deopotrivă*.

Statul al cărui prefect este d. Miskolczy sau mai bine zis oligarhia care a pus stăpânire pe acest stat, nu numai că nu sprijină cultura naționalităților, dar nici nu o tolerează.

În asemenea împrejurări va recunoaște orice om pe care un anumit patriotism nu-l lasă să vadă clar, că nu se poate să fie împăcare și unire româno-maghiară.

Cât despre sentimentele ce d. Miskolczy zice, că are despre români, îi foarte mulțumim de bunăvoință. Dar și în această privință ținem să ne lămurim.

Românii nu-și pot oferi în deplină conștiință concursul lor în nici unul din serviciile acestui stat cât timp nu se garantează, că intrarea lor în diferite servicii nu constituie pentru dânșii o primejdie de desnaționalizare.

Atâta timp cât ei sunt admiși numai

Iago

Ai sfârșit ?

Roderigo

Sfârșit. Ia seama nici o vorbă nu-i rostită,
Să rămâe 'n vânt; ia seama!

Iago.

Văd că ești un hotărît.

Mi-am schimbat părerea veche despre tine. N'am de cât
Să-ți dau mâna, să te laud... Recunosc că ai dreptate
Să te plângi de mine. Totuși, îți mărturisesc ca frate
Am lucrat cu mare râvnă să te sprijin, să-ți ajut

Roderigo.

Nu se vede.

Iago.

Nu se vede, și tot dreptul l'ai avut.

Să-ți arăți în mine toată neîncrederea ta: însă
Dacă ai puteri de diavol, mâna cea clește-strânsă
Care smulge soartei vitregi darul ce ți-l depărtă,
— Măine noapte Desdemona, bucură-te, — e a ta!
Dacă n'o să-ți cază 'n brațe, dacă nu-ți va fi nevasta,
Îți dau voe, fără milă, să m'asvârli din lumea asta.

Roderigo.

Nu glumi; de ce e vorba? vre o nădejde poate fi ?

Iago.

Din Veneția, prin crainici, au sosit porunci aci:
Pus e Cassio în locul lui Othello...

Roderigo.

E așa, — Othello'n țară, înapoi cu dansa pleacă!

Atunci dacă

Iago.

Pleacă'n Africa, în țara Maurilor, însoțit
Și de mândra Desdemona, — dacă nu va fi oprit
Să rămâe — aci. — Firește, nu e piedică mai bună
Decât, depărtând pe Cassio!

Roderigo, nelămurit.

Sfatul tău pe șleau cum sună?

Iago.

Drace! Lesne-i să-l împiedeci lui Othello-a fi urmaș!
Scurt de tot: retează-i capul!

Roderigo.

Vrei să fiu și ucigaș?

Iago.

Da, — de vrei să-ți iai tu singur dreptul ce ți-se cuvine!
Astăzi seară, el prânzește la o fată, care ține
Foarte mult la dânsul: Bianca. — Acolo mă duc și eu.
El nu știe încă rangul ce-a căzut pe capul său.
Dacă vrei pândești eșirea. Eu voi potrivi să plece
De-acolo', la miezul nopții... De departe-l voi petrece.
Tu, cu el în vremea asta poți să isprăvești ușor.
La doi pași voi fi de tine... Îți vin chiar în ajutor.
Vino, nu mai sta la gânduri speriat! De grabă hai...
O să vezi ce necesară-i moartea lui, — să vezi! ce stai?
Ești dator să-l svârli tu însuți în culcușul unei groape.
E târziu, mă duc la masă! Fii la miezul nopții aproape
Pregătește-te de lucru...

Roderigo.

Ași voi mai clar să știu
Pentru-ce să-i iau chiar vieța?

Iago bătându-l pe umăr.

O să afli mai târziu.

ca indivizi, în serviciu maghiare această desnaționalizare însă nu poate fi evitată.

Aceasta garanție de desnaționalizare se va oferi numai atunci, când după anumite modalități serviciile administrației, justiției etc. vor fi românești, cu limba românească în ținuturi cu populație românească.

Până atunci pe românii patrioți intrați individual în administrație și alte servicii și al căror „patriotism” și credință constă în ușurința cu care-și închină pe altarul „nației unitare-maghiare” propria lor naționalitate, îi punem la carantină.

„Eu consider ca adversar numai pe agitatorul contra națiunii, fie el român, slovac, sârb, ilir, — sau maghiar.

— În activitatea mea de prefect și în cariera mea publică, consider cea mai importantă datorie a mea, să câștig simpatia concetățenilor mei români cari cugetă rațional, patriotic și cinstit.

Trebue să ne întindem mână frățească și să delăturăm piedecile din calea înțelegerii reciproce, să spulberăm credințele greșite, să reparăm greșelile, dar din amândouă părțile. Într-o parte arătându-se prietenie, bunăvoință, pricepere — iar de cealaltă parte încontinuu amintindu-se doleanțe. În felul acesta nici când nu se va putea înfăptui prietenia și pacea”.

Aci gândirea dlui Miskolczy se precizează. D-sa vine la obicinuita temă a moderațiilor maghiari de felul lui Tisza: tema agitatorilor.

Dacă agitator înseamnă a cere ca în statul pe care-l sprijini pe umerii tăi cu munca ta și-l aperi cu sângele tău, să ți-se garanteze libera dezvoltare a culturai naționale prin garantarea instrucției, administrației și justiției naționale în ținuturile locuite de naționalități, atunci toți cei patru milioane de români sunt agitatori, pentru-că toți cer acest lucru. Dacă însă agitație înseamnă năzuința de a încălca sistematic drepturile cele mari ale diferitelor categorii cetățenești și etnice dintr'un stat atunci agitator este întregul aparat de stat maghiar așa cum este azi acaparată de oligarhia maghiară unită cu plutocrația jidovească.

Restul declarațiilor dlui Milkolczy sunt o parafrază a celor de până aci. D-sa iarăși face apel să ne amintim nu ceea ce ne desparte ci ceea ce ne apropie :

— „În felul cum noi nu nizuim, să răspândim nu aceea ce pe noi ne desparte, ci ceea ce ne unește și ne apropie unii de alții; în felul cum noi cu bunăvoință, în mod cinstit și sincer, fără orice rezerve am pășit pe calea înțelegerii, care duce spre pace, fericire și progres pe toți cetățenii națiunii, tot așa să pășescă și românii deschiși și fără nici un fel de considerație”.

Ceeace zici d-ta că ne unește acum d-le Miskolczy ar fi tot ce ai spus și în toastul ținut, adevărat anumite interese, care aici spui că ne-ar aduce spre „pace, fericire și progres”, ceeace ne desparte astăzi este însă o chestiune de viață și de moarte a neamului nostru, pe care nu o putem lăsa fără a renunța la dreptul nostru de existență națională, la viața noastră de români.

Și fiindcă nu voim să murim naționalicește, de aceea nu vom fi pentru unirea așa cum o înțeleg patrioții maghiari.

Acestea sunt „rezervele” noastre. Dacă partizanii împăcării doresc, că aceste rezerve să dispară, n-au decât să ne întinză o mână de ajutor spre a ajunge la aceea situație, care să ne permită a ne desvolta liber naționalicește, prin asigurarea unei instrucții, administrației și justiții cu limba

națională în părțile cu majorități române, și atunci împăcarea se va face dela sine, pentru-că motiv de ceartă nu va mai fi și pentru-că noi românii, mai mult ca oricare altul simțim, că suntem aci o insulă străină între oceane de națiuni puternice, întocmai ca maghiarii.

Până atunci însă e nevoie, că anumite concepții de „patriotism” ale concetățenilor noștri maghiari să se amendeze radical...

Delimitarea frontierei dintre Turcia și Persia. Pentru a se pune capăt dezacordului interminabil cu privire la delimitarea frontierei dintre Turcia și Persia, s'a hotărât a se supune tribunalului din Haga orice incident ce ar putea surveni în timpul lucrărilor de delimitare.

Reforme pentru Albania. Poarta are de grijă a evita noi izbucniri de nemulțumiri în Albania prin îmbunătățirea administrației și ridicarea raporturilor economice și culturale. În diversele oficii ale guvernului se lucrează actualmente la stabilirea unei serii de reforme pentru Albania și se va face totul pentru realizarea cât mai repede a acestor reforme.

Alegerile județene din Bulgaria. Din Sofia se comunică: La alegerile județene de acum, făcute pe baza proporționalității, diferitele partide opoziționiste au obținut mari succese, astfel că în Sobranie vor fi reprezentate acum în număr mare și partidele opoziționiste.

În cercurile guvernamentale se speră că colaborarea elementelor eterogene va provoca o moderare a luptei politice și, prin aceasta, va exercita o înrăurire favorabilă asupra dezvoltării politice a țării.

Deși alegerile pe baza proporționalității au adus partidelor opoziționiste succese mai mari decât celui guvernamental, acesta din urmă își menține hotărârea de a introduce în orice caz sistemul de vot proporțional la alegerile pentru Sobranie.

Sesiunea Sobraniei s'a început ieri, în 29 l. c.

Vizita parlamentarilor englezi la Petersburg. Petersburg, 12 ianuarie. — Parlamentarii englezi cari au sosit în Petersburg pentru a înapoia vizita parlamentarilor ruși sunt salutați de presă prin articolele călduroase. Unele ziare însă previn opinia publică să nu exagereze importanța acestei vizite. Dintre partidele politice, extrema dreaptă și extrema stângă, primesc pe oaspeți cu multă răceală. Oaspeții englezi vor rămânea în Rusia două săptămâni. Țarul îi va primi la Zarskojeselo. Dela Petersburg parlamentarilor englezi vor pleca la Moscova.

Scrisoare din București

Lupta politică. — Legea bunurilor de mână moartă. — Retragerea d-lui N. Fleva din partidul conservator-democrat.

14 ianuarie 1912.

E în desbaterea Camerei proiectul legii bunurilor de mână moartă, care a fost, de altfel, vestită aici, ca una din legile cele mai așteptate.

Se i-a de supt gospodăria lor instituționale morale de utilitate publică, pământul arabil spre a se trece în proprietatea țărănească. Ca fenomen economic, aceasta ar fi transformarea unei însemnate părți a proprietății mari în proprietate mică. Că și una și cealaltă din aceste forme sunt cari se înfățișează, în gospodăria națională, proprietatea fonciară, au aceeași însemnătate în economia politică, împlinesc și una și cealaltă, funcțiuni sociale de o egală valoare netăgăduită, nu mai începe îndoială.

Dar ceeace este aicea de relevant, e faptul că proprietatea mare, gospodărie colectivă, trece supt forma proprietății mici țărănești, ca gospodărie individuală. Așa dar: o parte din proprietatea mare se transformă în proprietate mică — ele fiind într-o disproporție păgubitoare și echității și principiului economic; apoi, pe de altă parte, e recunoscută superioritatea gospodăriei individuale asupra celei colective.

Astfel, după această lege, se vor rescumpăra de către stat moșiile Eforiei Spitalelor Civile, Așezămintelor Brâncovenesti; ale Eforiei Spitalelor sf. Spiridon din Iași, ale Academiei Române, ale Bisericilor, Comunelor, Județelor etc. Proprietarii primesc, ca preț, un titlu de rentă perpetuă 4 la sută asupra statului.

Mai departe, legea arată chipul cum urmează a se distribui pământurile acestea la țărani, arătând numărul și întinderea parcelelor. Între pământurile de împărțit legea le socotește și pe acelea cari formează astăzi domeniul statului destinat a se vinde în loturi după legea din 1889.

Pentru plată se fac țăranilor cele mai mari înlesniri, iar, față de cumpărători, legea are preferințe: a) veteranii războiului pentru neatarnare, b) cei cu mai mulți copii și c) țăranii absolvenți ai școlilor superioare de agricultură.

Legea pare însă a întâmpina greutăți; o găsese anticonstituțională opoziția. Ba și unele persoane din majoritatea parlamentară, interesate în cauză.

Lupta politică continuă. O luptă extraparlamentară. O luptă înverșunată.

Își are înțelesul ei, firește, lupta politică și în afară de casa țării. Prin ea, opoziția unită, liberală și conservator-democrată vrea să dovedească, că țara nu e cu guvernul. Ca simplă manifestare a părerilor politice ea e justificată, dar sub forma de *coborâre în stradă*, ea este cu totul de reprob și demnă de alte vremuri. De altfel credem că șefii politici regretă în totdeauna finalul trist pe care îl iau, uneori, manifestările credințelor politice.

Și lupta nu se dă numai în capitală; ea se întinde peste toată țara. Dese întruniri publice au loc în toate orașele țării din partea ambelor părți: a opoziției și guvernului. Mâne va avea loc, în București, o mare întrunire a partizanilor guvernului.

Considerând lucrurile peste tot, pare că guvernul stă bine, agreat de țară. Aceasta, credem se datorește legiurilor sale democratice, prin cari au fost mulțumite diferitele clase sociale.

Învălmășeala acestor lupte, un fapt, nu de mică importanță, se relevă de ziaristică — retragerea din partidul conservator-democrat a d-lui Nicu Fleva, fost ministru al țării la Roma, și mai nainte, bucurându-se de o mare popularitate ca politician: *tribunul*.

Va să zică al doilea *stălp* al conservatorilor democrați, după d. Take Ionescu, ese din rânduri. Într'un interviu, bărbatul politic arată că se retrage fiindcă partidul a călcat peste cele două condiții fundamentale de program pe baza cărora d-sa a consimțit a fi, părăsind Roma, tovarășul de luptă al d-lui Take Ionescu: revizuirea constituției și ridicarea clasei țărănești.

De altfel cunoaștem situația de jenă în care se găsește d. Fleva încă de când s'a făcut legătura de luptă unită între partidul conservator-democrat și cel liberal.

Correspondent.

Cel mai frumos cadou la orice ocazii uni pentru casele intelectualilor noștri dela orașe și sate. Sub titlul **Din cele trecute vremi**, însemnări despre începuturile graiului culturii și literaturii neamului românesc a apărut o foarte frumoasă carte de d. Virgil Onițiu, cunoscutul scriitor și director al liceului din Brașov.

Această carte scrisă pe înțelesul tuturor, tipărită în tipografia românească „Concordia” din Arad, — este o podoabă pentru orice bibliotecă și pe orice masă de salon. Prețul 2 coroane plus 20 bani porto postal; pentru România 2 lei 50 bani. De vânzare la „**Librăria diecezană din Arad, strada Deák-Ferencz, nr. 33.**”

Cartea se găsește de vânzare și la autor în Brașov (Brassó).

Succesul polemic de o zi al d-lui „Un universitar“

In chestia articolului d-nei Margareta Meșter.

Intr'unul din n-rile trecute ale „Românului“ caracterizându-se unul din procedeele cele mai obicinuite de polemică ale „Tribunei“ se scriau următoarele:

„Un mijloc în totdeauna sigur de a triumfa într'o discuție, pentru câteva ceasuri asupra adversarului, este acela de a-i atribui o mulțime de bazaconii, pe care apoi cu aerul unei adânci înțelepciuni politice și cu zâmbetul disprețuitor și ironic al unui mare savant, silit un moment să se ocupe și de nimicurile unui sărman ignorant, care nu știe ce vorbește, să le desființezi din câteva „alergături de condei“.

Acest procedeu ieftin este mai întotdeauna întrebunțat de primumitorii „Tribunei“.

Acest procedeu ieftin, care de atâta timp asigură succesele de o zi ale ziarului de sub direcțiunea d-lui Bocu s'a lăsat intrând cu o repezițiune ce numai moravurile rele o pot avea și în deprinderile tuturor colaboratorilor mărunți ai pamfletului mangrist.

Astăzi, ori ce june abil, care-și simte chemarea pentru cariera de selecționator de valori — carieră foarte comodă în care cineva fără a fi făcut nici o muncă, poate spera să ajungă în rosturile politice ale unui neam luând de sus, fără nici o modestie, pe cei cari au muncit — debutează mai totdeauna în felul acesta.

*

Cam astfel stă cazul și cu anonimul tânăr „Un universitar“, care în nr. 9 din 15/28 ianuarie al „Tribunei“ s'a războește cu un frumos articol de impresii al d-nei Margareta Meșter, publicat cu ocazia serbărilor jubilarie ale „României June“ și căruia stimatul cavaler pentru un mai mare și mai sigur succes îi schimbă înțelesul.

E drept, că în felul acesta succesul nu poate dura decât o zi dar tânărul nu se gândește la ziua de mâine.

E destul, că măcar o zi a savurat deliciale polemistului puternic, aspru, irezistibil. Dacă ceilalți primumitori ajunși celebri se mulțumesc cu asemenea succese de o zi, de ce d. „un universitar“ ar fi mai pretentios?

Dar să venim la chestie.

D-na Meșter în articolul de impresii „Crâmpoș“ dela jubileul „Rom. June“ („Românul“ Nr. 7 1912) reflectând asupra abuzului ce se face cu și fără senz de cuvântul „Copii nimănu“ spunea:

„In câteva rânduri am auzit prin discursurile tinerimei fraza: „copii nimănu“. — Aci vreau să mă opresc. Să ne ocupăm puțin de această frază, care, se observă, a început a se prea generaliza între tinerime. O folosește cu și fără trebuințe, cu și fără potrivă, schimonosind înțelesul cum l'a contemplat autorul“.

După această constatare a întrebunțării „cu și fără potrivă schimonosind înțelesul așa cum l'a contemplat autorul“ d-na Margareta Meșter face oarecare observări foarte judicioase, insistând asupra jertfelor ce le fac din greu părinții de cele mai multe ori destul de lipsiți pentru copiii lor și asupra sprijinului ce mai în totdeauna societatea li-l acordă la diferitele festivități culturale și în alte ocazii:

„Sunt foarte puține familii, — zice d-na autoare, — a căror venite să permită părinților un trai fără griji și creșterea cu ușurință a copiilor.

Repet, că în general băieții noștri se cresc cu mari abnegații și multe jertfe din partea părinților, suferind ei uneori lipsuri mari numai să facă posibil băieților să-i vadă oameni isprăviți, cumiți și culti.

Vin băieții coala și fără să-și dea seama, căutând bagseama numai efect efemer spontan — și zic că ei sunt „copii nimănu“.

Nu se gândesc la săgețile ce bagă în inima părinților, cari le-a dat nume și posibilitatea să se ridice la gradul de universitate...

E cunoscut indeosebi, că ori de câteori și ori unde tinerimea noastră aranjează vre-o festivitate, bal, concert, conveniri etc. socie-

tatea noastră totdeauna s'a grăbit să o sprijinească.

Unde suntem dacă luăm diferitele fonduri pentru burse, pentru masele studenților, pentru ajutorarea studenților săraci!

Aceste toate s'au făcut din al nostru pentru ai noștri, ca să li-se ușureze greutatea și traiul.

Și ei se consideră ai nimănu!“

Pentru orice cititor de bună credință după cele spuse mai înainte de autoarea articolului este evident că aceste cuvinte se adresează numai împotriva acelor tineri care „schimonosind înțelesul (acestui cuvânt) „așa cum l'a contemplat autorul“ îi dau înțeles cu mult mai strâmt și în cazul acesta trebuie într'adevăr dezaprobați, deoarece sub alt înțeles de cât acela contemplat de autor nu sunt copiii nimănu.

Așa e pentru omul de bună credință. Dar tânărul „un universitar“ voește să fie zeflemist, picant, băiat de spirit și dacă ar fi de bună credință nu poate să-și satisfacă „ambitia“. Atunci o slăbește cu buna credință care nu este obligatorie pentru primumitori și face apel la susnumita metodă. Și astfel îl vezi făcând o întreagă dizertație, dând lecții d-nei Margareta Meșter asupra celor ce a voit să spue d. O. Goga în articolul „copii nimănu“.

Și astfel exclamă:

„Cred că a și fi gătat“.

Dar mai jos văzând că nu e destul atâta mai adaugă încă o ultimă lovitură cu care în sfârșit se declară satisfăcut.

Triumful de o zi e eclatant. D. „un universitar“ poate merge liniștit la culcare, este într'adevăr un oțelit de prima ordine.

Dar cititorii noștri despre care noi avem alt respect și altă conziderație de cum are „Tribuna“ și junele „un universitar“ față de ai săi, au putut udeca cum se cuvine procedeuul său.

*

Totuși spre o mai bună lămurire îi rugăm să ne permită a mai inzista puțin asupra acestei chestii.

D-na Margareta Meșter și-a scris impresiile cu privire la tineretul universitar din Viena și nu despre cei dela Cluj.

Despre toți universitarii noștri în general d. Goga, pe lângă articolul d-sale „Copii nimănu“ („Insemnările unui trecător“ pag. 58 și urm.) mai are și un alt articol „Generația nouă“ (Idem pag. 40 și urm.) în care vorbind tot din punctul de vedere al raportului tinerilor universitari cu generația nouă, găsește alte cuvinte de spus decât cele din articolul menționat. Iată câteva din acele aprecieri:

„Cum stăm cu cultura lor (a tinerilor N. R.) națională? Cu toată educația lor străină, acești băieți își dau silința să învețe carte românească... Operele de seamă ale scriitorilor noștri sunt citite, revistele literare de asemeni. Cu fraza lor muncită își înfiripă chiar mici studii sau încercări literare. O carte apărută de curând e citită, un sciitor nou din țară e comentat“.

și mai departe:

„Se spune anume, că generația nouă, tinerii din zilele noastre, cari și-au făcut educația în școli străine, sunt un element cu sufletul corupt, cari aduc o otravă în viața morală a neamului nostru. Zilele trecute d. Iorga a zugrăvit în culori nespuse de jalnice „tânără generație“ — tineri, cari trebuie să învețe la Budapesta...“

Astfel vorbește d. Goga în articolul „generație nouă“. In celalalt articol însă „Copii nimănu“ însă iată cum se exprimă:

„Câți dintre absolvenții noștri de facultate, cari tot al treilea cuvânt din conversație îl spun pe unguerește, nu s'au întors cu sufletul bolnav, niște bieți desrădăcinați nici Români, nici Unguri, din această viață chinuitoare.“

Și mai departe:

„Cu acești bieți naufragiați, cari spun glume unguerești și sunt perfect încredințați de inferioritatea neamului lor, cu acești tineri advocați, cari n'au citit două pagini din poeziile lui Coșbuc ce ceata asta de înfrânți căroră o educație străină le-a omorât în suflet rădăcinile conștiinței naționale — să ducem noi marele războiu de apărare a neamului.“

Ce zice d. „Un universitar“ de aceste două păreri absolut contradictorii?

Dacă nu are de zis nimica cel puțin atâta lucru tot va înțelege și sperăm va binevoi a admite, deși este oțelit, că dintre cele două categorii de tineri de sigur primii nu au dreptul să se numească copii ai nimănu.

Și atunci dna Margareta Meșter nu a avut drept să observe că este și oare-care căutare de efect sportau când schimonosind înțelesul cum l'a contemplat autorul se întitulează copii nimănu.

Și dacă are dreptate cum rămâne cu succesul și cu picanterea junelui „Un universitar“?...

Scipio

Din Bucovina

V.

Abia am lăsat condeii din mână, după ce am scris drespre tragedia din Suceava, și iată, iarăș trebuie să-l prind în mână și să aduc o veste de tot jalnică și dureroasă, care nu numai pe noi ne-a sguduit din temelie, ci-i va sgudui și pe frații noștri de peste hotare:

Arhimandritul *Miron Mihailu Calinescu*, vicarul general al arhidiecesei Bucovinei a plecat dintre cei vii.*)

Cu el s'a prăbușit un stâlp puternic al popoului nostru, un luptător bătrân și oțelit în viforele dușmănoase, cari au trecut de atâtea ori peste neamul nostru.

Cu toate, că bătrânețele cu slăbiciunile lor în anii din urmă îl apăseau greu, din ochii săi luminoși și ageri scipia un spirit tânăr și nebiruit. Iar el își făcea impresia unui senator roman, care fără teamă și plin de încredere, că a sa cetate e nebiruită, privește cum jur împrejur turbă oardele sălbatice ale barbarilor.

Și în adevăr în el era sânge și fire de „civis romanus!“

Așa precum străbunii noștri păziau cu scrupulositate republica lor de influențele stricăcioase ale barbarilor, așa și Calinescu, străjuia cu ochi de argus, să nu incurgă în cetățuia sa oardele barbare ale Ucrainei, cari de mult caută să sfarme cu arietele porțile bisericeii noastre românești. Dacă până acuma n'au răușit, avem să mulțumim în mare parte fericitului întru amintire arhimandrit Miron, care purta sus asupra capului său stindardul bisericeii românești.

Valoarea sa o cunoscuse acum de mult bunul nostru părinte, Excelența Sa mitropolitul Vladimir, și de acolo vine, că în ruptul capului la vremea sa, n'a voit să primească alt vicar general decât numai pe arhimandritul Miron. Era o luptă crâncenă pentru vicariatul general. Rușii și guvernul își destinară acum de mult un candidat pentru postul acesta, însă bunul nostru părinte a declarat îndată a priori: „Sau Calinescu va fi vicar general, sau nu-mi trebuie vicar general!“ Guvernul n'a avut încâtrău și a trebuit să cedeze arhiepiscopului, și așa mult regretatul a ajuns spre fericirea neamului și a bisericeii la treapta ce i-s'a convenit (acesta este adevărul și nu acela pe care îl susține Aurel cav. de Onciul, că el l'ar fi făcut pe Calinescu vicar general!)

Așadară Calinescu nu mai este! Boala sa îndelungată acum de mult ne spunea, că el în fiecare zi trebuie să se stingă, și totuși, când în 21

*) *Miron Mihailu Calinescu*, născut la Cernăuți în 30 sept. 1837, a studiat aici gimnasiul și teologia. În a. 1860 fu ordonat întru presbiter și în anii 1860—1863 administră parohia adormirii Maicii Domnului în Cernăuți, suplinind totodată și catedra de religione la gimnasiul superior din Cernăuți. În anul 1863 fu numit profesor definitiv de religione la acelaș gimnasiu, unde remase activ până la a. 1877.

La propunerea colegiului profesoral al facultății teologice fu denumit cu data de 9 martie 1877 ca profesor p. o. de universitate pentru teologia morală.

În această calitate rămase însă numai până la a. 1881, când fu numit consilier în consistoriul arhiepiscopal. În a. 1879/80 a fost decan al facultății teologice. Din anul 1878 până în ziua morții sale a fost necurmat deputat în dieta țării, reprezentând interesele fondului religios gr. or. din Bucovina. El a fost întemeietor și membru onorar al „Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina“. Trecând din clerul secular în cel reguliar, deveni în a. 1878 protosincel, în a. 1880 arhimandrit, în a. 1892 mitrofor, iar în a. 1904 vicar general, în care oficiu a rămas până la moarte. În a. 1908 fu distins cu ordinul Francisco-Iosefin în rang de comandor, iar în a. 1911 i-se conferi doctoratul în teologie honoris causa. Calinescu a publicat: „Normalien der Bukovinaer gr. or. Diöcese von 1777—1886“ Cernăuți 1887—1893, în 3 tomuri și multe tractate științifice în diferite reviste.

iancarie a. e. st. n. se răspândi vestea, că acea inimă mare a încetat să bată, am rămas cu toții încremeniți de groază! Calinescu nu mai este! Acel bărbat, cu care aproape jumătate de secol arhidieceza noastră era îmbinată ca prin o căsătorie mistică, astăzi nu mai este! Nu-ți vine să crezi! Nu-ți poți închipui arhidieceza lipsită de acest stâlp destoinic și neclintit! Acest bătrân părinte, pe cât de bun și blând pe atât de energic, de acum înainte va fi rece și mut. Voi, cari priviți la el, ca la un sfânt, nu veți mai auzi mângâiere din gura lui, și tot așa și voi, cari căutarăți la el adăpost, când erați, pribegi și scutul mâinii sale puternice, când erați prizoniți, acum trebuie să vă desprindeți cu adevărul crud, că acel izvor de energie neclintită astăzi a mai încetat să mai existe!

Dar mai departe ce va fi?

Ucraina urlă de bucurie, că a căzut în rândurile noastre un general mare, care era deprins să ne ducă la biruință. Acum vor începe intrigile peste intrigile, ca locul de vicar general să fie ocupat cu un rusneac ucrainoman. Și sfârlăcii acum de mult au în peto un individ corupt, bețiv ordinar, și multe altele, despre cari apostolul spune, că nici măcar să nu se pomenească în adunarea creștinilor.

Acum are și cavalerul Aurel cea mai bună ocazie să se revanșeze față de prietenul său Coco Wassilco pentru sprijinul, ce i-l'a acordat la „sanarea” băncii cehe și a tâlhăriilor de lemne. Acum dacă acel individ corupt va deveni vicar general, atunci voi crede din toată inima, că Aurel cav. de Onciul a „răcnit” pe la cele ministere, până l-a urcat pe scaunul de vicar general. Da, da, o mână spală pe alta, iar amândouă obrazul!

Pericolul este de tot mare că un individ prea bine cunoscut ca harlechin și baiazzo, vestitul *Artamon A. Manastyrski*, care până acuma a fost în mod miraculos protejat de guvern, ba chiar — nu se știe pentru ce — distins cu un ordin înalt, va ajunge să ocupe scaunul de vicar general, și atunci vai de arhidieceza noastră! Un ignorant, pentru care „*Pinakothek*” și „*Glyptothek*” este de genul masculin, căci el le articulează cu „der”! Dar asta nu strică, destul că el e rusneac, și asta a fost suficient, ca el să fie denumit ca membru în comisia pentru examenul sistematic-practic la facultatea teologică! Așa i-s'a gătit calea și i-s'au făcut drepte cărările spre scaunul de vicar general și de acolo spre scaunul metropolitan.

Nu cred însă că va ajunge până acolo, căci bunul nostru arhipăstor se bucură de o sănătate rară în urma vieții sale regulate, sfinte și curate ca lumina, pe când individul acela, în urma vieții sale destrăbălate peste scurt se va distruge cu totul și așa Dumnezeu ne va ajuta să scăpăm de belea.

Dar mai există încă un fiu al Ucrainei, care este taman așa de vrednic pentru un scaun de prelat, ca și cel mai sus caracterizat. Este anume „savantul” profesor de universitate *Dionis Ieremijczuk*, sau cum se scrie acum *Denis Ieremijiu*. Acesta are o istorie de tot interesantă. Mi-se pare, că lui însuși nici astăzi nu-i vine a crede, că e profesor de universitate. Pe vremea anarhiei de sub metropolitanul *Arcadie Czuperkowiez*, când era posibil ca un *Manastyrski* să ajungă în consistoriu, nu e minune, că ignorantul *Ieremijczuk*, care nu știe nici măcar cetii grecești, să devină profesor universitar. Atunci era dricul rusneacilor și atunci începură să se vâre în tot locul și au impestritat consistorul și facultatea teologică. Toate protestele facultății teologice au fost zădarnice.

Atâta numai este de spus, că de când există aici unevitatea, nici un profesor nu s'a suit cu atâta ușurință pe catedră, sărind, cum s'ar zice, prin fereastră, fără ca să fi publicat cel mai mic articol științific, afară de câteva foiletoane de conținut erotic într-o gazetă rusească, pentru care „savantul” i-se făcu și un proces canonic, dar fără succes, că guvernul și mai departe l'a susținut în postul său. Așa poate Coco Wassilco să-și aleagă pe unul din acești doi, și nu mă îndoiesc, că va reuși cu răcnitul cavalerului Aurel să-l urce pe scaunul vicariatului general.

Datorința noastră este acum să lucrăm din răspuțeri, ca să doborâm cu totul mișcările dușmănoase poporului românesc ale lui Aurel cav. de Onciul, care deși acum zace la pământ, totuși încă se svârcolește și caută cu minciuni și tâlhării să se mențină adevăr la aparență în situația, ce a usurpat-o. În adevăr ț-i mai mare mirarea, când

vezi cât de nerușinat poate fi acel om stricat, aceea pestilență a moralei publice! După ce a comis împreună cu cumnatul său Fl. Lupu cele mai mari tâlhării, acuma îndrăznește să se mai laude în articolul de fond al „Foaii Poporului” din 21 ianuarie 1912! Ba mai mult: el știe bine, că lumea întreagă este pe deplin incredințată despre furturile cumnatului său, și totuși nu-i este rușine să scrie în fața lumii: „Un fruntaș al partidului țărănesc s'a încumătat să puie mâna pe pădurile fondului. Lucru (sic!) s'a urătat prea greu și încercarea n'a reușit. Nenorocirea aceasta însă a calicit numai pe întreprinzător, fără să facă pagubă poporului.”

Aceasta e culmea! Cavalerul minciunii susține, că un fruntaș al partidului țărănesc — eu zic tâlhăresc. — adevărat hoțul Fl. Lupu s'a calicit! Oare pentru că s'a calicit, de aceea s'a făcut împreună cu jidanul Anbach primul acționar la societatea „Bucovina”? Oare astăzi nu știe toată lumea, că prin așa zisa „sanare” s'a sanat numai banca ceah și s'au acoperit furturile dela foresteu, pe când băncile sătești sunt în același pericol? Și apoi cavalerul tâlhărilor zice, că nu s'a făcut pagubă poporului? Oare acel sârman popor jefuit de acel cavaler bandit și cumnatul său n'ar face bine să-i ia pe amândoi cu vergile peste hotare și să scape astfel de dușmanii săi cei mai periculoși?

Cinstitul cavaler Aurel face o critică a „*Vieții nouă*” în articolul de fond sus menționat. Este cu totul natural, că foaia „*Viața nouă*”, care de curând a început să apară în Cernăuți și este condusă de adevărați români cu tragere de inimă pentru neam și lege, este un bold în coasta bandei, maicuseamă pentru că dela început chiar, de când apare, meru scoate la iveală cu date matematice toate tâlhăriile comise de acei hoți periculoși. E bine ceea ce face „*Viața nouă*”, trebuie să o felicit pentru activitatea ei, dar totuși în locul acesta pretind, ca ea să întrebuințeze un ton mai energic, să nu umble cu mânuși înaintea acestor hoți ordinari, ci să le spună chiar deadreptul pe nume, cine sunt ei. Sau poate cei din redacția „*Vieții nouă*” setem de bandă? N'au de ce să se teamă, căci banda a rămas aproape izolată. Afară de câțiva învățători, cari sunt încă așa de naivi, să mai creadă escrocilor, și cari desigur peste scurt asemenea se vor lepăda de ei, nimene nu mai vrea să știe de ei. Țărăni acum de mult sunt gata să-i ia cu parul peste hotarele satelor lor, de aceea bandiții nici nu îndrăznesc să se mai arete în districtele lor electorale.

Preoții nicicând n'au fost așa de naivi să creadă în cinstea tâlhărilor, iar cealaltă inteligență din păturile mai înalte, asemenea nu s'a lăsat trasă pe sfoară. Învățătorii la început cu toții s'au lăsat înșelați, mai apoi însă au înțeles, că au căzut pradă unor șarlatani, și și-au venit în fire. Iată ce ni-aduce viața nouă: Învățătorimea din districtul Storojinetului a decis unanim să respingă fițuica „*Freie Lehrerzeitung*”, care este, un organ eminent democratic, condus de vestitul și impertinentul *Chisanovici*. Dorința mea este, ca toți frații învățători români să urmeze acestui exemplu demn de imitare al învățătorului din Storojineț și cu toții la un loc să formăm o singură fracțiune unitară de români, alungând din mijlocul nostru pe toți hoții, tâlhării, excrocii și șarlatanii. Atunci în adevăr vom reprezenta o putere, care va fi stimată și de contrarii noștri, pe când astăzi toți străinii cu degetul ne arată, zicând că noi suntem un popor fără simț social, ci numai niște individualiști stăpâniți de materialismul cel mai cras și de egoismul cel mai mârșav. Ca dovadă pentru aserțiunile lor, străinii îi pun ca pildă pe cei doi tâlhari Fl. Lupu și Aurel cav. de Onciul, zicând, că un popor, care are astfel de conducători, nu poate să fie mai bun decât dâșii. Așa am ajuns noi vremea, când din cauza unor ticăloși să avem numele cel mai rău în societatea omenească.

De aceea nu rămâne alta, decât să-i surgiu-nim din mijlocul nostru, să arătăm lumii, că nici când nu ne-am indentificat și nici nu voim să ne indentificăm cu niște indivizi criminali, cari acum de mult sunt marfă bună pentru pușcărie.

Dar în numărul sus pomenit al „*Foaii Poporului*” mai urmează îndată după articolul de fond încă un articol de tot interesant și sugnăbăt, semnat de șarlatanul *Chisanovici*. Păcat că acesta este un nepot al marelui bărbat al românilor Miron Calinescu! Numai cinste nu-i va face. *Chisanovici* se leagă de „*Viața nouă*” și de bărbații grupați în jurul ei și vine iarăși cu vechea învinuire, că „*Apărăriștii*” de odinioară au luat bani

dela Coco Wassilko, „ca să-i trântescă la alegeri pe democrați. Am spus-o acum odată în una din scrisorile mele de înainte, publicate în „*Românul*”, că dacă și-au luat *Apărăriștii* bani pe atuncia scopul era bun, adevărat țara să fie curățită de pestilența democratică. Durere numai că n'a reușit, căci dacă reușia, atunci țara ar fi scăpat de acel dezastru grozav, în care a ajuns în urma prădăciunilor bandei democraților.

De aceea strige *Chisanovici*, cât voește, astăzi, când toată lumea vede pe față mișeliile democratice, ea nu-i poate condamna pe „*Apărăriști*”, că au făcut eforturi extreme, numai ca să doboare o bandă, dela care nu era alta de așteptat, decât numai jaf și prădăciune. Impertinentul *Chisanovici* mai îndrăznește să-i apostrofeze și pe domnii *Iorga* și *Goldiș*, provocându-i, ca să se ridice împotriva „*Apărăriștilor*” cu cuvintele:

„Unde sunteți d-voastră, d-lor *Iorga*, *Goldiș*, și cum vă mai chiețați toți aceia, cari dela un timp încoace numai de „*trădare de neam*”, comisă de noi democrații români, vă ocupați, ca să-i lăudați pe boerii, preoții și cuconășii, uniți la „*Viața Nouă*” pentru atitudinea lor prisne româncască?”

Bre! Cum îndrăznești să latră către oameni ca *Iorga* și *Goldiș*? Domnul prof. *Iorga* desigur îți va da răspunsul cuvenit. Iar ce'l privește pe domnul *Goldiș*, îl rog să-mi dea voe, ca eu să mi te lucră cum știu eu mai bine. E drept că nu meriți nici un răspuns, pentru că ești o nulă, cu care nu se discută. Dar de una mă mir, cum de vecinie provizoricul *Tofan* ți-a dat voe să pomenești numele „*Goldiș*” în fițuica sa, dacă el odată a declarat, că nu mai stă de vorbă cu „*Românul*”? Nu crede, că mi-ai făcut scârbă, legându-te de domnul *Goldiș*? Nu, ci mă bucur, căci din aceasta conchid, că ești un cetitor harnic al „*Românului*”! Da, da, cetește numai regulat „*Românul*”, căci și de acum înainte, mulțumită ospitalității d-lui *Goldiș*, vei avea ocazie să te edifice încă prin multe „*scrisori din Bucovina*”, cari rând pe rând vor aduce la lumină toate mișeliile comise de banda voastră.

Preacinstite (???) *Chisanovici*, oare n'ar fi mai bine să te ascunzi sub pământ, în loc să mai îndrăznești a vorbi în public? Oare nu-ți este rușine să umbli ziua mare pe drum, după ce toată lumea știe, că împreună cu provizoricul *Fofan* ești prietenul cel mai intim al celor mai mari tâlhari, cari i-a avut vreodată poporul românesc? Mai departe n'ai deloc pic de rușine să tragi în noroi prin fițuica internațională, i. e. pe jumătate jidovească „*Freie Lehrerzeitung*” pe un bărbat destoinic și român cu tragere de inimă, cum e d. inspector al țării *Dionisie Simionovici*? Scurt, îți lipsește orice simț de rușine, încât îndrăznești să privești în fața oamenilor? Nu, șarlatan nevrednic, nu te mai arăta între oameni, ci fugi, dispare, ascunde-te, ca nici măcar numele să nu ți-se pomenească între oameni cinstiți și români de bine.

Cornelina Lapidu.

Darul de Anul nou al „Pop. Român”

Transport: 694 abonamente, 2763 cor.

Au mai dăruit următorii:

182. Dr. Aurel Grozda 25 abonamente 100 coroane.
183. Liga culturală, secția București 100 abon. 400 cor.
184. D. dr. Petru Barbu, Caransebeș, 2 abon. 8 cor.
185. D. Dimitrie Beuca, Caransebeș, 1 abon. 4 cor.
186. D. Ioan Imbroane, Caransebeș, 1 abon. 4 cor.
187. N. N. Caransebeș, 5 abonamente 20 coroane.
188. D. dr. Alexandru Morariu, Caransebeș, 5 abonamente 20 cor.
189. D. Isidor Tătariu, Caransebeș, 1 abon. 4 cor.
190. D-ra Elenuța Tătariu, Caransebeș, 1 ab. 4 cor.
191. D. Iefta Biju, Caransebeș, 2 abonamente 8 cor.
192. D. dr. Aurel Iorga, Caransebeș, 5 abon. 20 cor.
193. D. Ioan Faur, Caransebeș, 1 abonament 4 cor.
194. D. E. Barbu și R. Rădoi, Caransebeș 1 ab. 4 cor.

195. D. dr. Gava, Caransebeș, 1 abonament 4 cor.
 196. D. Lukács, Caransebeș, 1 abonament 4 coroane.
 197. D. R. Lichtneckert, Caransebeș, 1 abon. 4 cor.
 198. D. I. Socaciu, Caransebeș, 1 abonament 4 cor.
 199. D. Andreiu Ghidiu, Caransebeș, 2 abon. 8 cor.
 200. D. dr. Gheorghe Dragomir, Caransebeș, 2 abon. 8 cor.
 201. D. dr. G. Labonțiu, Caransebeș, 2 abon. 8 cor.
 202. D. dr. G. Dragu, Teregova, 2 abon. 8 coroane.
 203. D. Ioan Bogoeviciu, Teregova, 1 abon. 4 cor.
 204. D. Gheorghe Tătucu, Iablanița, 2 abon. 8 cor.
 205. D. Aurel Spătan, Sacul, 1 abonament 4 coroane.
 206. D. Ioan Popovici, Iaz, 2 abonamente 8 coroane.
 207. D. Martin Vernichescu, Vârciorova, 1 ab. 4 cor.
 208. D. Ioan Șușoiu, Caransebeș, 1 abonament 4 cor.
 209. „Sebeșana“, inst. de credit și econ., Caransebeș, 5 abon. 20 cor.
 210. D. dr. Augustin Pinteș, avocat, Crasna, 3 abon. 12 cor., în loc de anunț de căsătorie cu Eugenia dr. Pinteș, născută Schill.

Total: 872 abonamente, 3475 cor.

„Bandiții publicisticeii noastre“ Citiți „Tribuna“

In articolul prim din numărul de azi „Bandiții publicisticeii române“, „Tribuna“ scrie:

„E nevoie ca, daraveri hănești, necazuri pur personale, viața privată a unui om să fie invocată la toate ocaziile când e vorba de o discuție de ordin absolut principiar? Când eu vreau să-ți dovedesc ție că urmezi o politică greșită, trebuie să strig în lumea largă că un picior ți-e mai scurt decât celălalt sau că acum sunt douăzeci de ani, deși ai făgăduit prin un bilețel parfumat, totuși nu ai luat de nevastă pe fosta ta iubită:

Acest procedeu este nu numai caraghios dar deosebit de infam, chiar și atunci când este întemeiat pe adevăr. Nu mai încapă în doială că dacă recurgi și la calomnie pe socoteala vieții private a unui om, vrând să-l distrugi politicește, ești un criminal de rând, firea-i ori cât de autorizat.

Noi nu mai vorbim ad hoc. D. Sever Bocu va ști să spulbere toate acuzele ce i-s'au adus prin „Românul“. Voim numai să ne justificăm pe noi.

Am făcut întrebarea aceasta și am răspuns numai fiindcă voim să lămurim publicul nostru pentru că în „Tribuna“ nu s'a publicat până acum nici un atac personal împotriva nici unui adversar“.

Noi, dintru început, ne-am silit să dovedim publicului că „Tribuna“, chiar după plecarea dlor Slavici, Mangra și Brote din palatul ei, nu inspiră siguranță; — și am dovedit că ea, în ori-ce moment, poate fi o primejdie.

Nu noi am făcut mai întâiu personalități, ci „Tribuna“ care a luat pe rând pe toți fruntașii vieții noastre publice, căutând, prin ajutorul calomniei și al insinuărilor de tot felul să-i compromită în ochii publicului și să aducă astfel dezordine în rândurile noastre. Și n'au făcut rău pe deoparte; fiindcă ne-au dat puțința să le spulberăm. Cetătorii știu că în cele câteva săptămâni din urmă am reușit să reducem „Tribuna“ la tăcere în cât privește cele două invinuirii aduse dlui Goldiș, („minciuna conștientă“ și banii dați dlui Cehan, ca să „nimicim“ pe d. Bocu....)

Socotim însă că trecutul politic ca și viața privată a unor oameni, joacă rol când e vorba de răspundere în actele lor politice prezente — dar cu atât mai vârtos, când ei se dau drept „valori“ și încearcă primenirea vieții noastre publice prin ei și celelalte „valori“ din jurul lor ori dedesuptul „Tribunei“.

„Tribuna“ declară că d. Bocu, deși „va ști să spulbere toate acuzele ce i-s'au adus prin „Românul“ și că „vrea să păstreze discutiția principiară“, face, totuși, unele insinuări cu nu știu ce proces în curgere, cu un „gentilom interesant“ și cu viața familiară a altuia. Asta declarând totodată că „nu va eși nici odată cu argumente de acestea“.

Articolul „Tribunei“ mai conține și unele pasagii amenințatoare, în cari scrășnește trădarea pe față.

Dar iată alte amenințări, cari încep articolul „Bandiții publicisticeii noastre“

„Fericim evul mediu! Va fi fost el întunecat și barbar, a avut însă un puternic simț de adevăr și dreptate care nu iartă. Cavalerul acestor veacuri batjocorite de toți așa zișii moderni de azi, când prindea de veste că împotriva lui se unelțește prin intrigi și calomnie, ieșea în largul drumului, își aștepta dușmanul cu fața deschisă și cu spada în mână: își făcea el dreptate“. Nu aștepta satisfacția juriilor de onoare, ori întârziata dreptate a judecătorilor, căci impulsivitatea lui primitivă îi porunca să-și apere cinstea chiar și prin primejduirea vieții.

Nu știm dacă gândul acesta al nostru e frumos, în orice caz, este însă just, pentru că ceea ce face așa zisul organ autorizat al partidului nostru național de un an de zile, unui om cu simț de rușine, nu-i poate produce decât dorința să se întoarcă acele vremuri când adevărul și dreptatea se lămurau într'un mod mult mai expeditiv“.

Înțelegem că redactorii „Tribunei“, cel puțin aceia cari au fost usturați zilele acestea, ar vrea să se transforme în cavaleri medievali spre a-și justifica în ochii publicului o eventuală ieșire „la largul drumului“. De altfel pândă de noapte a început în aceeași zi.

Noi, însă, declarăm că, hotărâți să curățăm, odată pentru totdeauna și cu orice preț, viața noastră publică, sântem gata la orice!

Scrisoare din Viena

Opinia cercurilor competente asupra trăgării reformelor militare.

— 26 ianuarie.

Se pricepe de sine, că jocul frivol, ce se mână în parlamentul maghiar cu reformele militare a produs o depresiune adâncă. O respingere sinceră și precisă a proiectelor militare nu ar fi provocat o impresie așa penibilă, ca trăgarea aceasta, ce durează de luni de zile, încât la locurile mai înalte se consideră ca o batjocură vătămătoare. Știrile, des repetate ale ziarelor din Pesta și ale corespondenților de prin ziarele din Viena asupra unui compromis și a unei împăciuirii preliminare pentru asigurarea reformelor militare, în Viena nu se mai iau în serios. Domnește convingerea deplină că buciurarea tot din nou a acestor știri nu are alt scop, decât a face coroana să fie cu răbdare și să nu ieie nici o hotărâre decizătoare.

Incheierea unei păci parlamentare după situația de acum, se crede de absolut eschisă, dar se știe foarte bine, că declarațiile guvernului maghiar și a organelor sale de presă: că e gata pentru lupta contra opoziției și că va trece cu orice preț reformele militare, sunt numai fanfaronade ridicole, pe cari nici un politician nu le mai poate lua în serios. Ba mai mult. Din ce în ce se întărește credința în Viena, — ce corespunde și realității pe deplin, — că ministerul ungar și partidul național, așa numit al muncii, care-i stă la spate, tot atât de

puțin se cugetă la rezolvirea reformelor militare, ca și partidele maghiare, cari pe față le combat; ci întreagă maghiarimea e pe punctul de vedere, ca prin denegarea pretenziunilor făcute de către conducerea armatei, — cu cât mai de vreme cu atât mai bine, — să expereze dividarea armatei în două părți și formarea unei armate maghiare independente. Altcum nu se poate explica politica-cuntator a contelui Khuen-Héderváry, abstragând dela aceea, că corespunde numai tradițiilor maghiarilor, de a împedea tot, ce ar putea servi spre întărirea armatei comune și la consolidarea imperiului. Ce cu deosebire dispune cercurile hotărâtoare din Viena, este împrejurarea, că obstruarea reformelor militare, de sine înțeles, are o influință de tot nefavorabilă asupra debaterilor proiectelor în parlamentul austriac. Este deplin adevăr, ca noua lege militară, îngreunând cu nouă impozite starea financiară a poporului, nu este populară și va fi primită numai din necesitatea imperioasă de a întări armata. La tot cazul însă parlamentul austriac se va reține a aduce o hotărâre, până nu va fi în curat și pe deplin lămurit, că propie, ce voiesc cei din Ungaria. Peste tot pentru aceea nu voiesc în Austria să-și lege mâinile prin rezolvirea înainte de vreme a nouilor reforme militare, deoarece nu se știe, dacă în ultimul moment partidele maghiare nu vor pretinde concesiuni naționale pe terenul militar, cari aprobarea cislaitanicii o va face imposibilă.

Aceasta este icoana opiniilor domnitoare în Viena.

Austriacus.

Dela consfătuirea învățătorilor din tractul Chișineului

Învățătorimea ort. română a tractului Chișineu având în vedere împrejurarea, că învățătorimea noastră peste tot este pe deplin conștientă de greaua misiune, ce o are în cadrul activității sale, care greutate se va putea ușora în înțelesul progresului cultural și al propășirii neamului nostru numai punându-se și în serviciul luminării societății asupra însemnătății școlii, ceea ce se poate prin a i se da învățătorimei posibilitatea de a fi reprezentată în toate corporațiunile bisericicești-scolare prin însuși membrii din corpul ei:

având în vedere că în dieceza Aradului învățătorii noștri din tractele Arad și Șiria la alegerile ultime de membri la congres au și pus candidați în persoanele binemeritate a colegilor Iosif Moldovan și Iuliu Groșorean, în contra cărora din o parte a societății s'a agitat pe tema, că reprezentanții învățătorilor ar fi conduși de interese de clică, și

având în vedere că la degradarea demnității noastre învățătoarești, pe tema alegerii la congres, a contribuit și un individ din însuș corpul nostru, care nu s'a sfiit a dehonesta pe unul dintre cei mai destoinici colegi ai noștri, pe un candidat al nostru, — aduce următoarea

MOTIUNE:

Învățătorimea ort. română a tractului Chișineu

1. primește a sa hotărârea învățătorilor din tractele Arad și Șiria de a candida învățători pentru alegerile din congres, pentru că învățătorimea noastră e pe deplin convinsă că interesele mari ale învățământului la locurile competente mai bine vor fi lămurite prin ea însăși fiindcă stă în mijlocul greutăților prin care trece școala și corpul învățătoresc;

2. respinge cu indignare insinuările, că învățătorimea noastră ar lucra de a fi reprezentată în corporațiunile bisericicești-scolare din anumite interese de clică, ori că ar dori să formeze stat în stat, căci învățătorul nostru, confesional fiind, azi, în acestea timpuri grele tot mai mult tinde de a conlucra mână în mână cu personalul, ce conduce biserica cea vie, cu preoțimea noastră;

3. Nu se solidarizează de loc cu dehonestațiile aduse unuia dintre candidații noștri la congres, carele tot odată este și prezidentul reuniunii noastre generale și nouă ne este cunoscut în persoana dlui Iosif Moldovan învățător în Arad, — la dintră învățătorimea din tractul Chișineu înferează purtarea colegului Iulian Pagubă învățător în Socodor, carele prin ziaristică a atacat nu numai persoana d-lui I. Moldovan, dar prin scrisorile d-sale a căutat

să-și rezolve teza, care să pregătească opinia publică, ca învățătorimea noastră de azi nu e capabilă de a avea rol social, atribuindu-i titluri de „mameluci“ și „răvnitori de titluri și ranguri“. Aceasta ținută nesperioasă a d-lui Pagubă să de clară de nedeamnă de un membru al corpului învățătoresc.

4. Învățătorimea tractului Chișineu se solidarizează întru toate cu acțiunea învățătorilor din tractele Arad și Șiria; iar pentru munca laborioasă ce o desvoltă prezidentul nostru general Iosif Moldovan îi votează deplină încredere, declarând, că întru toate aderează la sinceritatea cu care d-sa conduce destinele reuniunii noastre în general și a cauzei învățătorimei și a școlii noastre în special. Chișinei, în 12/25 ianuarie 1912. Dimitrie Boar m. p., Traian Tabic m. p., Mihai Dragoș m. p., Ioan Crișan m. p., Gheorghe Iancu m. p., Moisa Mariș m. p., Gheorghe Costa m. p. Ioan Cioră m. p., Ioan Popovici m. p., Ioan Barbulescu m. p., Aurel Guiu m. p., Ioan Caba m. p., Petru Ciongradi m. p., Petru Roșu m. p., Teodor Leucuța m. p.

Tinerimea română din Viena și contele Apponyi

Paița Europei contele Albert Apponyi a venit cu șatra la Viena și în loc să-și dea reprezentanța, ca ori și care paiță care se respectă, în „Würstel-Prater“, a dat-o în luxoașă sală a „societății industriale din Austria de jos“, sub patronajul „Societății pentru cultura poporului“.

O namilă de om cu o namilă de nas, îmbrăcat într-o namilă de frac avea să facă niște piruete și salturi mortale intelectuale, vorbind despre viața sa politică cu care și-a fericit țara 40 de ani de zile încheiați.

Și s'a adunat lume multă, foști ministri, conți, prinți, comercianți, industriași, profesori de universitate, jidani, jurnaliști și alți oameni grei — să-și aducă aminte de 40 de ani de bătaie de joc, de 40 de ani de insulte, să-și facă reverențios profundele închinăciuni și să aplaude cu mâinile lor slugarnice și să strige osanale cu glasurile lor miorlăitoare.

Ce le pasă lor că dincolo de Laita, națiuni întregi scrășnesc din dinți și își strâng pumnii? Ce le pasă lor că atâți nemți, sânge din sângele lor, abia mai răsuffă și trag deabinele de moarte?

Ce le pasă lor, că împăratul căruia îi jură pe zi de trei ori credință, a fost și este batjocorit la tot pasul? Și mai ales ce le pasă lor că Albert Apponyi, contele Albert Apponyi e reprezentantul cel mai lipsit de suflet al tuturor acestor fărâdelegi? Vorba lui îi va gădili, gura lor se va întinde până la urechi, își vor arăta dinții galbiniși se vor prăpădi de răs.

„C'est nous qui sommes les crapauds
Nous crevons dans nos vieilles peaux“*)

ca broaștele din Chantecler a lui Rostand.

Dar s'a găsit o mână de oameni, al căror gât e decis, deocamdată să se plece doar sus în furci și le-a stricat cheful acestor pacinici indiferenți. Vre-o treizeci de studenți români, apoi câțiva slovaci — mai multe bilete de intrare nu s'au găsit — s'au grăbit să-i aducă și ei marelui apostol prinosul lor de recunoștință, pentru binele cel mare cu care îi învrednicește pe ai lor de acasă. Și i-au făcut o primire vrednică.

Când contele cu picioarele lui grosolane luă loc la tribună, iar Vienezii își lustruiau zwickerii să-l vadă mai bine, și-și pregăteau palmele să sune mai sonor, bravii noștri tineri întonează „Gott-erhalte“, săracii Vienezi au rămas zăpăciți — nu-și credeau urechilor — dar s'au ridicat cu toții în picioare întorcând spatele nobilului conte, și cu fața spre nepoftiții cântăreți.

Câteva „eljen“, câteva păsăieli, dar fariseii n'au cutezat să ia poziție nici contra inimului, nici pentru paița diformă.

Zece minute s'a cântat, apoi un torent de huidueli: „Abzug Apponyi“, „Nationen Würger“, „Weltbetrüger“, „Nieder mit dem Schulgesetz“, „Hoch der Kaiser!“, „Hoch Habsburg“ etc. etc. — șuerături, fluerături. — Săracii, pacinicii și indulgenții Vienezi, au încercat ei să aplaude, dar vo-

cile tinere și viguroase au dominat șase sute — noi treizeci.

A durat cam un sfert de ceas învâlmășala vocilor, până ce comisarul de poliție cu vorbele „Alle Hochachtung vor der Kaiserhymne, dar vă rog ca mai departe să fiți liniștiți“.

Scopul demonstrației n'a fost să se zădărnicească conferența — era pusă la adăpostul unui scop de binefacere, — apucături de șarlatan — scopul a fost să se spurce prestigiul acestei paițe să se vadă că astăzi cu toate că Ungaria pare un mormânt mare, în el zac îmbrăcați în zale oșteni cari își cunosc chemarea și vor fi totdeauna la postul lor, scopul a fost ca să se scuture bunii noștri vienezi din toropeala lor și la strigătul de „Es lebe die Freiheit“ doară, doară să va mișca și inima lor.

Conferențiarul a vorbit ici și colo, acompianat de diferite intreruperi.

Când a amintit călătoria sa de triumf prin America un entuziast tânăr ia adus aminte de palmiala pe care se zice că ar fi mâncat-o etc. etc.

A vorbit de viața lui politică începută acum 40 de ani — a caracterizat unele personaje politice cari nu mai sunt în viață: Francisc Deák, Koloman Tisza, Desider Szilágyi. —

A dat unele precepte în materii de eloquentă. Interesant pasagiul în care vorbește de poporul maghiar și spune că acestui popor îi vorbești tot astfel ca și unei săli pline cu oameni de știință și e tot așa de bine înțeles — Săracul!

Pentru noi e clar — și anume nu pentru că ar vorbi acolo poporului, mai științific, să-i zicem mai civilizată, ci pentru că și aici oamenii de știință aceleași fraze goale — aceiași retorică potolită — dar seacă — lipsită de adevărate argumente logice le-o servește.

Sugestiunea. Domnește lumea, și presa i-a făcut atâta reclamă, încât mulți fascinați de o voce sonoră nu mai cumpănesc valoarea cuvintelor și și mai puțin valoarea morală a ideilor.

Ar mai fi să amintim un punct.

Atmosfera feudală, care stăpânește întreaga vorbire, mândria față de demnitatea lui de Pair, bunăvoința dela distanță, cu care vorbește și despre poporul său maghiar, declarația obraznică despre alegătorii lui de 30 ani din Jászberény cu care nu are nici o, dar absolut nici o relație socială, stradele Vienei pe cari umblă el sunt garnisite cu „Herrschafts häuser“ etc. etc. Și Viena votului universal îl ascultă în liniște, râde și-și petrece.

Nu mai vorbesc de multele lui glume sărate și nesărate, burghezii noștri le achitau prompt, nici de aluzia, că Ungaria unitară ar fi un postulat al politicii mai înalte a Europei de mijloc, aluzie primită cu fluerături din partea românilor, nici palma dată Austriei, că el, născut în Viena, pe când tatăl său era cancelar ungar în Viena, ar fi așazicând născut în serviciul Ungariei la Viena, căci au rămas neînțelese sau înghițite din complezanță.

La sfârșit tinerimea noastră isbucni din nou în huidueli, șuerături — „Hoch die Freiheit“, iarăși o învâlmășală haotică de voci — unii măcuragioși din public aruncau și un „Recht habt Ihr“. Așa s'a zădărnicit tot efectul real, căci ce vor scrie jurnalele vândute va fi departe de adevăr pentru că tot publicul a fost într-o ferbere continuă, fără liniște, vecinic pregătit să audă un torent de huidueli. Studenții români din Viena au fost conștiința sărei din 25 Ianuarie. Conștiința care muștră o faptă rea și urată. Lueger doorme somnul cel de veci — nu mai vine. — Unde ești, mare protector al Vienei, biciul tău n'ar fi lăsat să se spurce de dușmanul tău zidurile orașului pe care tu atât l-ai iubit.

A fost și un prinos adus memoriei sale, din partea tinerimei române seara din 25 Ian. 1912.

Să trăiți vrednici fii ai neamului.

Viena, 26 ianuarie 1912.

Coresp.

Dr. ȘTEFAN TAMAȘDAN

medic univ. specialist în arta dentistică.

ARAD, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eliz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

INFORMAȚIUNI

Arad, 30 ianuarie n. 1912.

Rectificare. D. Bocu, crezând că ar putea să mai incurse ițele afacerii cu vizitele la Budapesta, scrie următoarele în „Tribuna“ de Duminecă:

D. Bocu la Kristóffy. În articolul „O declarație“ publicat de d. Sever Bocu în numărul 9 al „Tribunei“ s'a strecurat o greșală de tipar, pe care numai acum am observat-o.

D. Bocu a fost la Ex. Sa d. Kristóffy nu la 11 ianuarie n., ci la 10 ianuarie, cum se învederează și din interviuul iscălit de domnul Kristóffy.

Nu e adevărat!

D. Bocu a fost la Budapesta și la 10 și la 11 ianuarie st. n. La d. Kristóffy a fost de două ori, iar a doua oară, la 11 și nu la 10, d. Kristóffy a iscălit d-lui Bocu cunoscutul interviu pentru foloșință particulară.

În acest senz fusesem informați acum câteva zile, dar alte împrejurări ne înduseseră în eroare.

Două daruri bogate. Liga Culturală, secția București, a atins recordul între darurile de anul nou pentru „Poporul Român“. Ea ne trimite 400 coroane pentru 100 abonamente.

Trimitem mulțumirea și salutul nostru bunilor români, cari știu astfel să jertfească pentru cultura românească amenințată.

— Drept răspuns la calomniile pe cari le folosește „Tribuna“ cu același sistem al „preotului la sate“ împotriva domnului dr. Aurel Grozda din Buteni, d-sa ne trimite 100 coroane pentru 25 abonamente gratuite la „Poporul român“.

Folletonul de azi al „Românului“. Cu fragmentul ce l-am publicat în numărul de Crăciun, începe toată partea crescândă a tragediei lui Othello. Suntem în pozițiune să anunțăm pe cititorii noștri că ne-am procurat dela colaboratorul nostru urmarea actului al IV-lea și întreg actul al V-lea, cele mai frumoase din toată presa.

Pentru o și mai bună înțelegere, traducătorul ne trimite și o scurtă notiță cuprinzătoare a acțiunii, pe care vom publica-o odată cu începerea publicării actului al IV-lea.

Redacția.

Un duel al lui Mascagni. Pietro Mascagni, celebrul compozitor al „Cavaleria Rusticana“, a insultat în mod grav, telegrafic pe ducele de Modrone, președintele teatrului Scala. Ducele de Madrone a trimis imediat martori lui Mascagni.

Acum se anunță din Veneția, că incidentul acesta a fost aplanat pe cale pacinică.

Scopurile secrete ale „Mănei negre“ din Serbia. Înraurirea ligei politice secrete „Mâna neagră“ din Serbia, — care s'a afirmat în public cu prilejul conflictului dintre principele moștenitor Alexandru, în calitatea sa de inspector general al armatei, și ministrul de războiu, generalul Stefanovici a provocat neliniște în cercurile politice. Deși liga secretă urmărește exclusiv scopuri patriotice, se bănuiește după activitatea de până acum a acesteia, că ea urmărește preponderanța militară. Imprejuraarea aceasta dă loc la tot felul de svonuri despre acțiunea așteptată pe curând a ligei secrete. Presasârbească începe a lua poziție împotriva ligei, prin aceea că cercurile competente sunt invitate să fie prudente.

Ziurul „Tribuna“ care a combătut de la început liga secretă, anunță că liga va intra în curând în acțiune și are intențiunea să înlăture, prin atentate teroriste, pe oamenii politici cari n'ar fi pe placul ei. Ziarul afirmă că în cercurile radicale se

*) Noi suntem ca broaștele
Noi crăpăm în pielea noastră.

pledează pentru convocarea marelui Skupcine (Adunare națională).

Cutremur de pământ. Din Xantos vine știri, că puternice sguđuituri seismice au produs pagube materiale mari dar n'au făcut victime. Cutremure mai puțin tari s'au simțit și în Elida și Kefalonia. S'au trimis ajutoare.

Privitor la cutremurul de pământ din insulele Xantes și Kefalonia, sosesc amănunte grave:

În împrejurările dela Argosoli, pe insula Kefalonia, au fost scoși de sub dărămăturile caselor, 30 morți și un mare număr de răniți. Populația camoează sub cerul liber.

Cutremurile s'au repetat alaltăieri. Bisericile, fabricile precum și alte construcțiuni au suferit grave stricăciuni.

Pagubele materiale se urcă la 3 milioane.

Știrile primite de guvernul din Athena semnalează dezastrul cauzate în Kefalonia de cutremurul de pământ. Mai multe sate au fost distruse; sunt 8 morți și 2 răniți. Cutremurele continuă.

Ceață colosală în Anglia. De câteva zile domnește în întreaga Anglie o ceață nepătrunsă. Circulația a încetat cu desăvârșire a încetat cu desăvârșire în Londra. Un tren expres a dat peste o cireagă de vite cari traversau linia. În apropiere de țarm, un vapor mic s'a cufundat, rupând cablul sub-marin. În canal vapoarele abia pot circula din cauza ceței dese.

La gura sobei. Sub titlul acesta poetul *Flahută*, a adunat într'un volum o serie de diferite articole și de impresii cu privire la mișcarea literară și artistică din România.

Conchiemarea parlamentului austriac. În conferința presidentială din parlamentul austriac, dr. Sylvester cu premierul austriac Conte Stürgkh s'a decis definitiv terminul de 27 februarie pentru conchiemarea parlamentului. Este speranță că la începutul lui martie, comisiile vor fi așa departe în lucrările lor, încât după prima cetire a proiectelor militare parlamentul va avea destul material pentru dezbateri.

Cenzură. La Viena cenzura a oprit reprezentarea dramei lui *Frank Wedekind* intitulată „Moarte și diavol”. De asemenea cenzura a oprit la Riga, reprezentarea operetei lui Franz Lehár „Eva” din cauză că în text e vorba de diferite chestiuni sociale.

Strindberg pictor și actor. Cu ocazia jubileului marelui scriitor suedez s'a publicat o vastă biografie a lui Strindberg. Aflăm cu acest prilej, că autorul „Creditorilor” a lucrat multă pictură și nu tocmai rea. Ce-i drept, picta numai când n'avea bani și-și vindea tablourile cu câte 50 lei.

Aflăm apoi că Strindberg a fost și actor. După un debut nenorocit, luă otravă. Salvat, a

două zi Strindberg scrisese o dramă în cinci acte. Înainte de a se împlini luna, dădu gata o piesă în 3 acte și una în 5, ambele în versuri. Tot în acest interval începu și o dramă evanghelică!

Din Iași. Consiliul profesoral al facultății de litere a recomandat ca lector pe lângă seminarul de filologie română înființat pe lângă facultatea de litere din Paris pe d. *G. Pascu*, doctor în filologie.

Acest seminar a fost pus sub direcțiunea savantului profesor Liard. Ministerul de instrucțiune subvenționează acest seminar cu suma de 12.000 lei anual.

Populația Franței. După ultimul recensământ din 5 martie 1911 populațiunea Franței este 39.601.509 locuitori. În anul 1906 numărul populațiunii era evaluată la 39.252.245 locuitori. Dela 1906 la 1911, se arată deci o creștere de 349.264 locuitori. Pentru ultima perioadă decenală (1901—1911) creșterea a fost de 639.564 locuitori, pe când dela 1896—1906) a fost de 734.279. Dacă pe lângă populația Franței propriu zisă în care se cuprinde și Corsica, adăogăm recensământul special al răboiului și al marinei, atunci totalul populației se urcă la 39.694.980 locuitori din care lăsăm la o parte populația fixată în Algeria, în coloniile și în țările protejate.

Sporirea se șimte numai în 23 de departamente. Restul departamentelor sunt în scădere.

În 1906 acest spor se produsese în 32 de departamente deci acum sunt 9 departamente în plus isbite de flagelul descreșterii.

Numărul străinilor din 1906 în coace s'a adaos încă cu 123.282 ajungând azi la numărul de 1.136.000.

Deci sporul de 349.696 de suflete care se constată în acești ani se datorește și invaziei acestor stăini.

— **Ziarul „Românul” se află de vânzare în București la Mihail Vlad proprietarul chioscului de cărți și ziare, — Calea Grițița.**

x **Articoli de tombolă și pentru cadouri,** n alegere uriasă, se află pe lângă prețurile cele urai ieftine la Fischer Simon Nagy Aruháza, Arad, Szabadság-tér No. 12.

x **Oferă albituri pentru mirese,** lucrări proprii în executare solidă și specială: *Heim J.* atelier special pentru albituri, Arad, Piața Libertății (Szabadság-tér) nr. 20.

x **Grăbiți și cumpărați dela Korányi** în piața Libertății, ghete, pălării și alți articoli de

modă pe lângă prețuri enorm de ieftine, cari se vor vinde numai scurt timp.

Aviz! Fiecare român de bine, care arfi lii. de mașini agricole, motoare cu benzin ferării arme, etc., să cerceteze firma româneasă *Frații Burza din Arad*, (Borosbényi-tér). Sprijiniți pe Români!

x La firma **Kerpel Izsó** din Arad, să împrumută cărți de cetit, (să dan și în provincie) pentru 60 de volume să plătește pe lună 1 cor. 40. Pentru 180 de note de pian plătește pe lună 2 cor. 40.

Bibliografie

La Librăria diecezană din Arad se află de vânzare:

Flanarion, C. Lumen	—60
N. Iorga: Turburările bisericesti și politicianismul 1910—1911.	—35
— Serbările dela Blaj	—70
— Un biruitor, Radu-Vodă Șerban	—50
— Ceva despre Ardealul românesc și vieța culturală românească de astăzi	—60
Verne I., Ocolul pământului în 80 zile, trad. de Leca	1.20
Andersen, Grădina raiului și alte povestiri	—60
Nemțeanu B., O călătorie în lumea albinelor	—30
Ține N. Versuri pentru copii	—30
Wildenbruch E., Invidia, trad. de Nădejde I.	—30
Maupasant, Tare ca moartea, roman	1.20
Metodica gramaticii, aritmeticii și geometriei, lucrare pentru normalști, învățători și institutori	6.—
Rosetti D. R., Razna, note din călătorie, cu o scrisoare de N. Iorga	3.—
Sadoveanu M., Un instigator	1.25
Collodi C. Pătăniile lui Tândărică (Povestea unei păpuși de lemn) trad. de A. Buzescu	1.50
Metodica Istoriei și Geografiei de Gh. N. Costescu	7.—
Culea D. Sp. Invățământul despre natură în școala primară	3.50
Curs de pedagogie teoretică și practică de Gabr. Compayre	2.—
Metodica limbii românești de Lupu—Antonescu—Nicolescu și Ciocărlie	5.—
Curs elementar de Psihologie de Lupu C. I.	4.—

FOIȚA ZIARULUI „ROMÂNUL”.

NICOLAE GOGOL

Suflete moarte

(ROMAN)

Trad. de Senior

(13)

— Urmare —

Uneori, din înălțimea pridvorului, aruncând o privire lungă și fixă asupra curții, asupra drumului și mai departe, asupra bălții, el visa la o trecere subterană, care, dela casă s'ar întinde pe tot spațiul acesta; apoi părăsia ideea aceasta și trecea la aceea a unui uriaș pod de piatră aruncat peste baltă; pe podul acesta ar fi, pe dreapta și pe stânga, bănci pe cari negustorii din afară și-ar vinde diferitele mărfuri, obișnuite, necesare sătenilor. De câteori își inchipuia locul acesta de bălciu, ochii i-se umeziau de indioșare și chipul i se înviora de un aer de mare mulțumire.

Aceste germene de idei rămăneau în stare de visări vagi, dar stăruitoare ca ideea fixă a aceleia care nu mai are idei. Se afla în odaia lui, pe o masă, o carte care se vedea întotdeauna acolo și mereu cu un semn la pagina 15. El o citia statornic de mai mulți ani de zile, fără să fi putut trece peste cele patrusprezece pagini dela început.

Veșnic lipsia ceva în casa lui. Salonul își avea mobila învâlită într'o frumoasă stofă de mă-

tasă, care, de bună seamă, îl costase o sumă frumoasă; din nenorocire stoffa nu ajunsese pentru două fotolii, cari, până una alta, erau acoperite cu două rogojine de coaje de teiu.

Stăpânul acestei frumoase mobile nu uita de mai mulți ani, să dea grijă vizitatorilor săi să nu șadă pe marea învâlită prăfoasă a acestor scaune și zicea: „Astea sunt două fotolii cari încă nu sunt gata”. Într'o altă încăpere nu era mobilă de loc, deși s'ar fi zis, din primele zile după căsătoria lui Manilof:

„Dragă, trebuie să mă gândesc să-mi mobilez odaia asta cel puțin cu o mobilă provizorie, și voi vedea apoi.”

Seara, se așeza pe masă un frumos sfeșnic de bronz negru, al cărui picior era format de grupul celor trei Grații, iar vârful lui prevăzut cu un draguț abajur de sidof, și, în fața acestui obiect plăcut la vedere, se așeza un vechi sfeșnic de aramă invalid, schiop, strâmb sucit, unsuros. Ei bine, nici stăpânul, nici doamnele, nici servitorii, nimeni nu observa măcar contractul izbitor al acestor două obiecte așa de nepotrivite.

Soția lui... De altfel ei erau foarte mulțumiți unul de altul. Deși aveau acuma peste opt ani de căsătorie, soții își aduceau unul altuia o felie de măr, o bomboană, o nucă, și își ziceau cu emoția nevinovată a celei mai duioase iubiri: „Haide, dragă, închide ochii și deschide gura, că ai să capeți ceva bun.” Se înțelege dela sine că gura se deschidea numai decât, și nu se poate mai draguț. Pentru ziua nașterii și hramul bise-

ricii, se pregăteau surprize: vre-o cutie frumoasă tru scobitori de dinți, ori vre-o ștergătoare penpană împodobită cu mărgăritare și așa mai departe.

Adesea ședeau pe divan, și deodată, fără să fi putut ghici motivul unul își puneja jos luleaua, cealaltă lucrul, și își întipăreau unul altuia un sărut atât de lung și atât de strasnic, că înainte de a fi sfârșit ei operația aceasta ai fi avut tot timpul ca să fumezi o țigară. Într'un cuvânt, ei erau aceea ce se numește fericiți.

De sigur era prea ușor să vezi că, în casă, erau destule treburi de făcut în afară de aceste lungi sărutări și aceste minunate surprize, și că li-s'ar putea pune multe întrebări supărătoare pentru amorul lor propriu. Pentruce, spre pildă, bucatăria merge norozește și în cea mai mare desordine? Pentruce lipsesc proviziunile în tot felul? Pentruce o gospodăreasă care e o hoată? Pentruce servitori murdari, infecti, și aproape întotdeauna chercheliți. Pentruce întreagă argățimea curților doarme liberă douăsprezece ore pe zi și nu face decât prostii, în celelalte douăsprezece?

Aceea ce răspunde la toate întrebările acestea, e împrejurarea că doamna Manilof e o persoană bine crescută.

Și buna educație se dă, cum se știe, în pensionate.

(Va urma).

Marinescu—Avram Treptele didactice formale	3.—
Davlov Jocuri și jucării pentru copii	1.50
Cum își învață Gertruda copii trad. de Borgovan	1.50
Russo, Cugetări și amintiri	—30
Lovinescu E. Scenete și Fantezii	1.25
Carlyle Th., Eroii	2.—
Panfile T. Țărișoare de aur	—30
Anestin V., In lumea spiritelor, istoria manifestărilor spiritiste	—60
Dr. Nestor Șimon: Vasile Nașcu, viața și faptele lui în legătură cu luptele grănițerilor nășăudeni pentru asigurarea averilor și fondurilor grănițărești	6.—
Lovinescu E Scenete și fantazii	1.50
Princesa Elena de Racovița Furiile amorului	1.20
Flacăra nr. 1, 2, 3, 4, și 5	20 fil.
Psihologia precedată de Somatologie și urmată de logica elementară de dr. Pipoș	2.40
Dr. Onișor V.: Legiuirea țării noastre	1.—
N. Iorga: Generalități cu privire la studiile istorice	—50
— Studii și documente cu privire la Istoria românilor, vol. XX	10.—
— Partea românilor din Ardeal și Ungaria în cultura românească. Influențe și conflicte	—30
Brătescu-Voinești, Neamul Udreștilor, schițe și nuvele	—30
Zamfirescu D., Lydda, nuvele	—60
„Farfaută,”	—30
Gorki M., Scene din viața vagabonzilor, trad. de Carp	—60
Păcurariu I.: Elemente de estetică	1.20
Sărbătorirea profesorului N. Iorga cu ocazia împlinirii a 40 ani de viață. Câteva articole din ziare și reviste	—40
Pavelescu C.: Poezii	3.—
Metodica Matematicii de Gh. V. Costescu	5.—
Metodica limbii române de Gh. V. Costescu	5.—
Pedagogia lucrată pe bazele psihologice și etice ale realismului Herbartian de Popescu I.	4.—
Carlyle Th. Munca, Sinceritate, Tăcere, pagini alese	—30
I. Stanca: Școala română și învățătorul român din Ungaria în lumină adevărată	1.—
Princesa Elena de Racovitza, Furiile amorului	1.20
Slavici N., Românii de peste Carpați	—20
Dr. Ghibu O.: Despre educație	1.50
Andreiev L., Anatema, piesă, pentru care Sinodul rus l-a escomunicat pe autor din biserica creștină	—60
Demetriad M., Renegatul	—30
Chendi Il., Portrete literare	—30
Organizațiunea învățământului popular din Ungaria de dr. Baló I., trad. de dr. P. Pipoș	3.—
Istoria pedagogiei de dr. P. Pipoș	4.—
Herbart și educația prin instrucțiune de Herbart	—60
Curs practic de lucru manual cu figuri explicative de Fl. Ilieasa	—60
Elemente de pedagogie de Conta-Kerubach	4.—
„ ”	3.—

La comanda să se alăture și pentru porto postal 20 fileri de fiecare carte.

A apărut :

„ȘTII ROMÂNEȘTE?”
de Ion Gorun.

Acest volum, foarte folosit de toată lumea, costă 1 cor. 35 fil. La comanda dela 5 exemplare în sus se va socoti numai 1 cor. de exemplar; librăriilor se trimite și în comision. Cererile să se adreseze autorului, București, Calea Victoriei 107.

Calendarul pe anul bisect dela Hristos 1912, cu un cuprins bogat de articole literare, economice, științifice, glume și cu mai multe ilustrațiuni, între care și mintim pe a apostolului neamului Nicolae Iorga și a marelui mecenat Vas. Stroescu. Cu șematisme de țara Arad și Oradea-mare. Prețul unui exemplar cu șematism . . . . . 50 fileri fără șematism . . . . . 30 fileri Revanzătorii capătă rabat.

Redactor responsabil: Atanasie Hălmăgian.

ANUNȚURI
se primesc cu prețuri moderate la administrația ziarului „Românul”.

Cereți!

în tot locul, precum în restaurante, în cafenele și în berării, foile partidului național român:

„Românul”
și
„Poporul Român”.

Telefon 266.

Telefon 266.

Dr. Brutus Macaveiu

medic univ. specialist în morburile femești ord. 9—11, d. a. 3—5.

Timișoara, Koskuth-tér Nr. 2, etaj. 2.

Telefon Nr. 11—68.

Se caută

un scriitor

versat și în afacerile fondare în o cancelarie advocațională cu sediu judecătoresc. A se adresa la administrația ziarului „Românul”.

SABIN SOLOMON

— Compactorie română. —

Alba-Iulia (Gyulafehérvár) Felsővartér Nr. 1. Am onoare a aduce la cunoștința m. onor. public din tot Ardealul, că în

Atelierul meu propriu

de compactorie, aranjat după cerințele cele mai moderne primește, orice lucrări de compactorie și cartonagiu și le executez potrivit gusturilor celor mai fine. În special executez cadre fine de icoane și portrete, mape din carton, și plüsch pentru mese de scris, pentru gulere manșete și mânusi. Mai departe cele mai de gust legătorii decorative din pele și pânză după metoda francez și englez. Cea mai solidă și mai durabilă compactorie pentru ziare, registre de casă și comptabilitate în piele și în pânză. Imi permit a atrage atențiunea asupra recuzitelor mele de aurit, cari sunt unice în felul lor. Apelând la sprijinul binevoitor român. Cu toată stima

Sabin Solomon, compactor.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern.

Supraveghiere medicală continuă (constantă).
Birou central, stabiliment medical:

Budapesta, Boulevardul Ferencz-körút 29.

Director-șef: Dr. A. Cozmuța.

Consultanți dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.

Telefon 88—99.

GHEORGHE IANCOVICI PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

ARAD, STRADA FORRAY Nr. 2.

SOSIND NOUȚĂȚILE DE TOAMNĂ ȘI DE IARNĂ, AM ONOARE A ÎNCUNOȘTINȚA ON. PUBLIC ROMÂNESC, CĂ ÎN PRĂVĂLIA MEA DE MANUFACTURĂ SE AFLĂ CELE MAI FINE STOFFE, FLANELE, ȘI PARCETURI, ÎN MODELELE CELE MAI NOULI, ȘI TOTODATĂ PĂNZĂȚURI, ȘIFOANE, GARNITURI DE DAMAST, CIORAPI, CORSETE, UMBRELE, ȘI MULTE ALTE LUCRURI DE SOIUL ACESTA. ROG BINEVOITORUL SPRIJIN.

CU DEOSEBITĂ STIMĂ: **GHEORGHE IANCOVICI.**

Cafea și Tea

Extras din Catalogul lui **Kotányi János**:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Klgr.	Cor. 1:60
Portorico 1/2 "	" 1:90
Cuba 1/2 "	" 2:—
Iava aur "	" 1:70

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie).

Calitate bună 1/2 Klgr.	Cor. 1:90
Calitate fină 1/2 "	" 2:20
Mixtură foarte fină (Cuba, Aur, Menado, Mocca) 1/2 Klgr.	" 2:60

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Klgr.	Cor. 2:50
Tea de Congo 1/2 "	" 3:—
Mixtură pentru familie 1/2 Klgr.	" 5:—
Tea imperială foarte fină 1/2 Klgr.	" 6:—
Tea Ceylon foarte aromatică 1/2 "	" 7:—
Mixtură excelentă de prăjituri pentru tea 1/4 Klgr.	" —80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 1:90
1 litru rum fin de Brazilia	" 2:40
1 sticlă 7/10 rum de Jamaica	" 3:50

Renumitul „ARDEIU KOTÁNYI“ se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.

(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și
Arad, József-főherceg-ut Nr. 3
 in edificiul băncii, (Arad-Csanádi Takarékpénztár).
 (Nr. telefonului 809).

Birou de informații!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provinciă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui rezolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate. — La aviz aștept la gară.

L. Olariu, Budapest, Lajos-u. 141. III19.

Andrássy Gábor măsar

— Arad, str. Kasza Nr. 45. —

Aduc la cunoștința on. public, că în str. Kasza Nr. 45 am deschis atelier de măsurit. Primesc totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile în bransa mea, executându-le prompt și conștiințios. Comandele din provincie le execut prompt. Rugând binevoitorul sprijin al on. public, român

Cu toată stima:

Andrássy Gábor,
 măsar de mobilă și zidiri.

Brânză săcuiască desert

veritabilitate garantată (specialitate).

Brânză de prima calitate în burduf și vană ::

oferă fabrica de brânză de oaie din Ardeal

CAROL ALBRECHT
 NAGYSZEBEN, Burgergasse 13—15

Listă de prețuri și modele gratuit și franco.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă!

:: Recomand magazinul meu bogat asortat in ::
 pălării de bărbați, albituri, cravate și mițe.

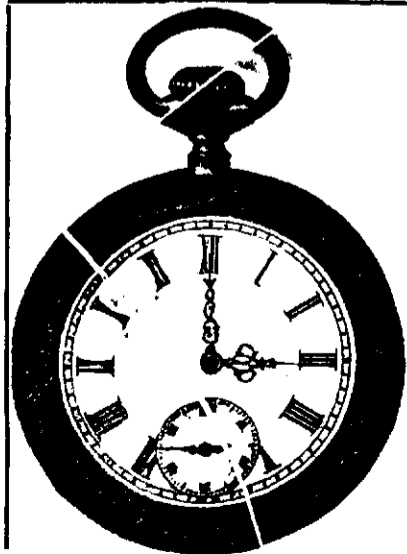
Mare asortiment de pălării de băieți pe lângă prețuri fixate. Totdeauna recomand

atelierul meu de blănărie

pentru toate lucrările ce cad în bransa aceasta pe lângă serviciul cel mai prompt.

Cu stimă:

IOAN BĂLINT „JÁNOS“
 Timișoara-Fabric. Palatul orașului.

Cele mai bune oroloage

Cele mai solide și juvaericele

cele mai moderne
 atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă **chezășie de 10 ani** cu prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

Brauswetter János

orologier în Szeged.

Catalog cu 2000 chipuri, se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îl cer cu provocare la ziarul „Românul“ (ad. scriu că au cetit anuntul în „Românul“). Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Desfacere de prăvălie concesionată

Hoffmann

Sándor

ARAD, (Palatul teatrului).

Toată marfa din magazinul meu voi vinde-o cu prețul de cumpărare, unii arti coli chiar și sub acest preț. Să oferă deci

cel mai bun prilej

pentru a târgui ieftin.

Paltoane-raglan lungi, pentru dame cu guler de blană, acum costă numai 19 florini, prețul de odinioară a fost 35 florini.

Căciule de blană nutria, negre, pentru copii, acum numai 1 fl. 90 cr. odinioară a fost 2 fl. 50 cr.

La mine se pot afla lucruri dela „Wiener Schossfabrik“ cu prețuri originale de fabrică, rochiile frumoase în orice culoare 2 fl. 25 cr., mai fine dela 4 fl. 50—5 fl.

Albituri pentru femei, parcheturi, pânze, postavuri, dantele și articole de lux pe lângă prețuri enorm de ieftine.

Cămeși femești brodate: 1 fl. 65 cr.; calitate mai bună 2 fl. 25 cr. și 2 fl. 60 cr. Un val de pânze de 30 cote 6 fl., calitate mai bună 7 fl. 50 cr.;

Un carnis (susținător de perdea) frumos de aramă 1 fl. 75 cr., mai fin masiv 2 fl. 50 cr.

Un vitrage (susținătoare de perdea la ușă) de aramă 15 cr.

Resturi de șifoane și pânze în preț de jumătate.

Rog priviți galantarele mele.

CAFEA

permanent proaspăt prăjită.

TEA

din cele mai bune soiuri.

RUM

în sticle originale și propriu umplute se află numai la

„ATLANTICA“ IMPORT DE CAFEA ȘI TEA.

ARAD, Bulevardul Andrassy Nr. 20.

(Telefon Nr. 609).

Recomand
canari cu tril nobil

din propria, prăsilă în mare, cu prețul cel mai ieftin, exemplare excelente cu voce foarte plăcută și tremurătoare: Expedarea o fac cu poșta (rambursă) pe propriul meu rizic garantând pentru sosirea nevătămată sănătoasă și veridică a exemplarelor. Bărbătuși cântăreți cu 8—10—12—16—20—25 cor. Femeiuste cu 3—4—5 cor. Catalog de prețuri și îndrumări pentru tratamentul paserilor canarice la cerere trimis cu plăcere fiecărui, gratuit.

ISIDOR MURGU— prăsitore mare de paseri canarice —
LUGOJ, STR. GURAN Nr. 19.**GHEORGHE CIOROGARIU**

MĂESTRU TÂMLAR.

LUGOJ, STRADA ATANASIOVICI No. 10.
(Casa proprie).

și recomandă atelierul bine asortat cu materiale uscate. Intreprinde și execută tot felul de lucrări aparținător acestei branșe, aranjamente interne și lucru pentru edificii ori unde, și în ori ce stil, cu ::: prețuri moderate. :::

IACOB ȚEPENEU

PIETRAR ȘI SCULPTOR

FEHÉRTEPLOM (BISERICA-ALBĂ),
STR. STEFANI No. 2.

Proprietar de ocne: TEOFIL POPOVICIU

Mare magazin și atelier de pietrii mormântale precum: lucruri de marmoră, granit, laborator, piatră de năsip, etc. Lucrez și în provincie. — Prețuri moderate.

GYAPJAS LAJOS

măestru zidar diplomat

ARAD, str. Illés nr. 38.

(Casa proprie).

Primește ori-ce lucrări
: în branșa aceasta. :

Face și execută planuri
de zidiri pe lângă prețurile cele mai moderate.

Folosește Doamnă

„Crema Margit“ a lui Földes
ca fața să-ți fie curată, tineră și plăcută

„Crema-Margit“ este materia cea mai plăcută de înfrumusețare a doamnelor din cliță și este cunoscută în toată lumea. Putere neîntrecută, stă în compunerea ei norocoasă, pielea o întinereste și rezultat favorabil se poate vedea în decurs de câteva ore. Deoarece „Crema-Margit“ o imitează și falsifică, Vă rugăm a cere numai în cutii închise cu marea originală, pentru că numai pentru aceia își ia orice răspundere fabricantul.

„Crema-Margit“ e nestricăcioasă, nu conține untură, compoziție neamestecată, care în străinătate a produs mare senzație.

Prețul 1 cor. ◀ Săpun Margit 70 fil. ▶ Pudra Margit 1.20 cor.

FABRICA:

Laboratoriul lui Földes Kelemen
A R A D.

Diplomă de aur, Oradea-Mare 1891

Diplomă de argint, Budapesta 1885

Fondată în 1892

Schäffer József

compacto, Arad Strada Salac Nr. 3.

Telefon Nr. 762.

Lucrări bune, durabile! Serviciu
prompt! Prețuri avantajoase!

KOHN JAKAB

VĂPSITOR ȘI ZUGRAV.

ARAD, STR. WEITZER-JÁNOS 17.

ANGAJEAZĂ ORICE LUCRARE DE SPECIALITATE. EXECUȚIE SOLIDĂ CU PREȚURI SCĂZUTE. LUCRĂRI PENTRU PROVINCIE SE EXECUTĂ PROMT ȘI ELEGANT.

Mobile

pentru dormitoare, sufragerii, locuințe gargon, saloane, otele, cafenele, restaurante și palate; mobile de aramă și fier, covoare, perdele, candelabre, piano și mașini de cusut ::: să trimit ori unde. :::

La aranjare deplină trimit voiajeur pe spesele mele.

Johann Wersching

depozit de mobile în

= VERSEZ =

Români! Replantați viile, cu altoi dela firmă română!

„MUGURUL“

ÎNSOȚIRE ECONOMICĂ ELISABETOPOLE
ERZSÉBETVÁROS — (Kisküküllő vm.).

Altoi de vițe!!

Calitate distinsă, pe lângă cele mai moderate prețuri și soiuri de vin de masă viță americană cu și fără rădăcină.

Ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină.

Se află de vânzare la însoțirea economică

„MUGURUL“

ELISABETOPOLE — ERZSÉBETVÁROS.

Material disponibil in altoi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltati la perfecțiune. La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco!

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vrea binele.

— Prima condiție de reușită este de a folosi material solid! —

Români! Trimiteți băeții la cursul practic de altoit!

Dacă suferi în dureri de stomac,

dacă ești lipsit de apetit, dacă ți-e rea mistuirea sau dacă ai dureri cari provin din aceasta, cum sunt dureri de dinți, sgârciuri, arsuri, apăsare în stomac, iritație de vomare, greață, răgăieli, etc. folosește:

Purgativul de fiere (epehajtó) de Rozsnyai,

care e cel mai bun mijloc pentru vindecare în vreme scurtă, chiar și în cele mai neglijate cazuri de boală.

O sticlă costă 40 fleri; o duzină 4 coroane
80 fleri.

Se capătă la singurul preparator

Farmacia

ROZSNYAY M.

A R A D.

„Someșana“,

institut de credit și economii, societate pe acții în D. e. s. — Filială în Ileanda-mare. — Giro-conto la Banca Austro-Ungară.

Cu capital social acționar de C. 400000.—
Fond de rezervă . . . . . „ 180000.—
efectuește toate operațiunile de bancă.

o o o o o o

Acordă împrumuturi ipotecare, cambiali, pe lomcard. etc. — Primește depuneri spre fructificare pentru cari plătește 5 procente interese, iar pentru depuneri mai însemnate și stabile precum și pentru depuneri dela corporațiuni culturale și bisericești solvește 5 procente și jum. la sută interese. Darea de venit o solvește institutul.

o o o o o o

Depuneri și ridicări se pot face și prin poștă, spre care scop la cerere se trimite cheque-uri poștali. — Corespondența în limba română, maghiară și germană. o o o o o o o o o o

Direcțiunea.

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparocassa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA,

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“
: le face în condițiunile cele mai favorabile. :

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afari sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

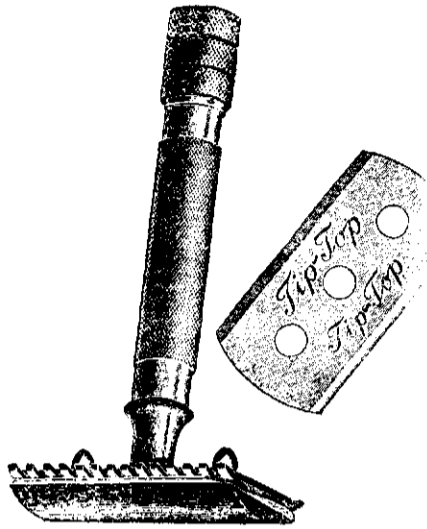
Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca gener. de asigurare“

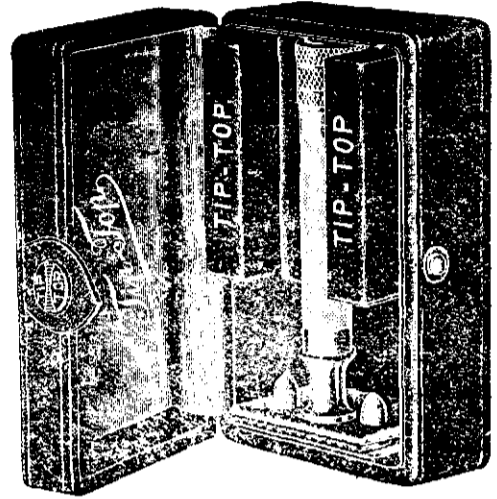
Sibiu—Nagyszeben. (Edificiul „Albinei“).

J. NADER CUȚITAR.

ARAD. (Palatul-Minoriților).

Indeplinește tot felul de ascuțiri și reparări, ce cad în această branșă. — Are în depozit cele mai fine articole de oțel: bri-ceaguri, foarfeci, briciuri precum și farfurii alese și diverse articole de alpaca soiul renumit Szandrik. Atelier special pentru
:-: reparări. :-:

Stabiliment de ascuțitorie aranjată cu putere electrică.

Nr. telefonului 604.

Nr. telefonului 604.

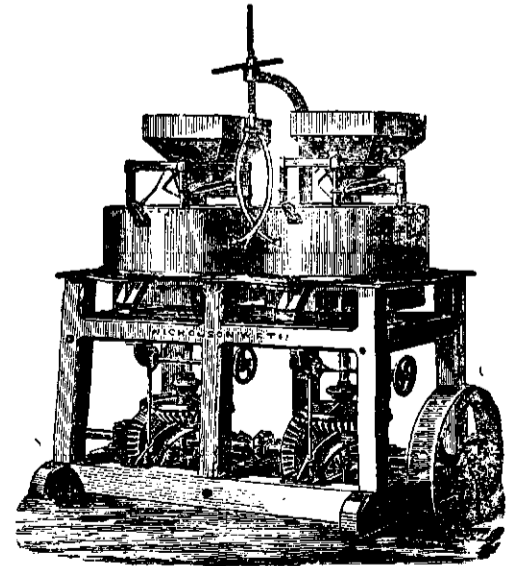
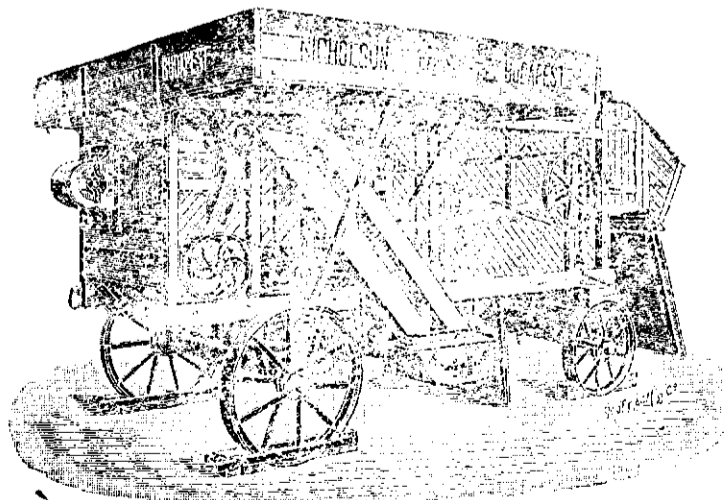
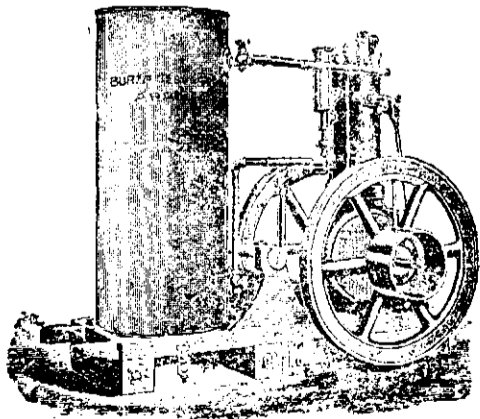
FRĂȚII BURZA

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Boros Béni-tér Nr. 1.

(Casa proprie).

Recomandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** și tot felul de **mașini agricole** arangem **mori cu motoare, mașini de trierat** cu aburi, mașini de trierat cu motor, și tot felul de **motoare** cu benzină cu oleiu brut și cu sugătoare cu gaz prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter.
„Catalog trimitem gratuit“.

Fondat în anul 1885.

Fondat în anul 1885.

„TIMIȘANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN TIMIȘOARA.

Centrala: Timișoara-centru (Belváros) Piața Balázs-tér Nrul 1 (Palatul Mocsonyi).

Filialele: „ „ Buziaș, — Recaș, — Ciacova, — Delta. „ „

Capital propriu 1,500.000 cor. Depuneri 5,000.000 cor.

Telefon: Centrala, Direcțiunea: Nrul 510. „ „ Contabilitatea: Nrul 1149.

„ Filiala Buziaș Nrul 10. Filiala Recaș Nrul 14. Filiala Ciacova Nrul 16. Filiala Delta Nrul 26.

Depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libel. Administrează depuneri cu case de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse 4 și jumătate și 5 procente interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

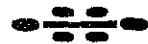
Depuneri până la 10.000 cor., după starea casei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acordă credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordă împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Institut de asigurare ardelean

„TRANSSYLVANIA“ SIBIU, str. Cisnădiei 5.

Edificiile proprii.

Asigurări împotriva focului,

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai favorabile condiții.

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, asigurări pe spese de înmormântare.

Asigurări de accidente corporale,

contra infracției (furt prin spargere), și alte nenorociri întâmplătoare.

Asigurări contra grindinei (de piatră). Asigurări de pagubă la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1910.	K.	5,003.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	„	4,834.801-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	(foc	119,830.992-—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	(viață	11,020.266-—
	„	2,204.317-—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile direcțiunei, str. Cisnădiei nr. 5, la agentura principală în Arad, Brașov și Cluj precum și la toate agenturile locale.

Persoane versate în acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului cu condiții favorabile.

Nouă tipografie românească în Arad, strada Zrinyi Nr. 1a.

Tipografia „Concordia”

atelier tipografic al ziarului „ROMÂNUL” și al
foii populare a partidului, „POPORUL ROMÂN”

Anunță cu adânc respect onoratului public românesc în-
trarea sa în activitate, în servițiul cultural al neamului,
stând la dispoziția comitetului nostru național. :: ::

Provăzută cu aranjament tehnic modern, care
îi dă putința să execute lucrări alese și
o o artistice în ale tipografiei, o o

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tipografia „Concordia”

are afară de mașina mare, cu care se tipăresc
organele publicistice ale partidului nostru națio-
nal, încă două mașini, noi, apte pentru executarea
celor mai fine lucrări grafice :: :: :: ::

Tipărituri de bancă, tot soiul de tipărituri pentru birouri
avocațiale, invitări, anunțuri și orice fel de tipăritură se
execută solid, frumos și se compută cu prețuri moderate la

Tipografia „Concordia”

Roagă onoratul public românesc pentru binevoitorul sprijin.